

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
VILÁGGAZDASÁGI KUTATÓINTÉZET

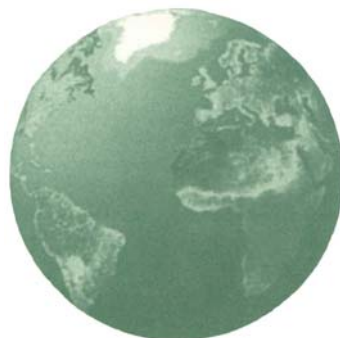
Műhelytanulmányok

85. szám

2010. október

Farkas Péter

**Válságkezelés és növekedési trendek
2009 közepétől 2010 közepéig**

1014 Budapest, Orszagház u. 30.
Tel.: 224-6760 • Fax: 224-6761 • E-mail: vki@vki.hu

BEVEZETŐ

A 2009 közepétől megindult világgazdasági növekedés 2010 első hónapjaitól bizonytalanabbá vált, lassult. Mint az *1. táblázatból* is látható, az OECD-országok GDP-je negyedéves alapon 2008 második negyedévétől kezdett csökkenni (az USA esetében már az első negyedévtől), és a zsugorodás 2009 első negyedévéig fokozott ütemben folytatódott. Ekkor már -2,3 százalékos volt a mutató értéke, ami éves szintre átszámítva mintegy 9,5 százalékos visszaesésnek feleltethető volna meg, ha a folyamat négy negyedéven keresztül tartott volna. Ekkor azonban fordulat következett. 2009 második negyedévétől a növekedés fokozatosan visszatért (0,2, majd 0,6, 2009 negyedik negyedévében pedig 0,9 volt a mutató értéke az OECD-országokra összesítve). Ezen belül az USA és az EU esetében a GDP 2009 második negyedévében még kissé csökkent. A negyedik negyedévre azonban már jelentős különbség alakult ki a két térség között: az Egyesült Államok GDP-je 1,4 százalékkal (éves szintre számítva 5,7 százalékkal) nőtt, az Európai Unió azonban újra stagnálás közeli helyzetbe került. A harmadik meghatározó fejlett főszereplő, Japán GDP-je a negyedik negyedévben negyedéves alapon 1,1 százalékkal bővült.

Japán 2010 első negyedévében is dinamikus maradt (1,2 százalékos negyedéves alapon), így GDP-je már ténylegesen 4,2 százalékkal volt magasabb, mint egy évvel korábban, ami már gyors ütemű növekedésnek számít (*1. és 2. táblázat*). Ami az Egyesült Államokat illeti, növekedési lendülete csökkent 2009 negyedik negyedévéhez (az 1,4 százalékhöz) képest, és a 2010. január–márciusi periódusban GDP-je 0,7 százalékkal nőtt. Ekkor hazai terméke 2,4 százalékkal volt magasabb, mint 2009 első negyedévében, tehát a növekedés megindult, ha nem is volt gyors ütemű. Japán és az Egyesült Államok növekedése azt sugallhatná, hogy a két ország túljutott a növekedési válságon. A helyzet azonban nem ilyen biztató, mert a fellendülés 2010

elejétől bizonytalanabbá vált. A két nagy fejlett versenytárral ellentétben az Európai Unió továbbra is lényegében stagnált, s első negyedéves növekedési mutatója csupán 0,2 százalékos volt. Az euróövezetre rendelkezésre álló adat szerint a csoport GDP-je csupán 0,6 százalékkal volt magasabb 2010 első negyedévében, mint egy évvel korábban. Ezúttal is érvényesülni látszik az utóbbi két évtized tapasztalata: az Európai Unió versenytársaival egyszerre esik depresszióba, de csak 1,5-2 évvel később követi őket a fellendülésben. Ennek részben az az oka, hogy riválisainál kevésbé vehemensen alkalmazza az állami gazdaságösztönzés eszközeit.

Az ENSZ elemző központja, a Gazdasági és Szociális Ügyek Főosztálya (Department of Economic and Social Affairs, DESA) áprilisi elemzése is kiemelte, hogy az Európai Unió növekedése valósággal megtorpant versenytársaihoz képest (*Monthly Briefing*, No. 17, March). A DESA anyaga úgy fogalmazott, hogy az USA-ban és Japánban a vártnál jobb a növekedési kilátások, az Európai Unióban elmaradnak attól. Februárban a kapacitások kihasználtsága 72 százalékos volt az EU-ban, ami arra utal, hogy még sokáig nem lehet számolni a beruházások húzó hatásával. Európában a munkanélküliség még tovább nőtt 2010 első hónapjaiban, míg az USA-ban és Japánban már konszolidálódni kezdett a munkaerőpiac.

Bár a 2009. negyedik negyedévi és a 2010. első negyedévi világgazdasági növekedési trendek többnyire biztatóak, a világgazdasági fellendülés még korántsem végleges. A 2009 második negyedévétől megkezdődött, és a 2009 végére csúcsot elért gazdasági növekedés 2010-ben – legalábbis a meghatározó fontosságú fejlett térségekben – megtorpant: az OECD-országok összesített adatai szerint a 2009. negyedik negyedévi 0,9 százalékos vágta 2010 első negyedévére 0,6 százalékra mérséklődött. Az előzetes becslések szerint a fejlett országok növekedési üteme a második negyedév során az első negyedévhez hasonlóan alakult, s éppen a folyó év júliusában tovább erősödtek a félelmek az esetleges újabb visszaesés (W-alakú növekedési válság) lehetőségét illetően.

Az EU-hoz csatlakozott kelet-európai országok többsége is növekedésnek indult 2009 utolsó negyedévére. Így dinamikusnak bizonyult a recessziót csak egyetlen negyedévig elszenvedő két ország, Lengyelország és Szlovákia, továbbá növekedett Csehország is (sorrendben 1,1, 1,7 és 0,5 százalékkal). Magyarországon – az előzetes várakozások és adatok ellenében – ugyancsak megszűnt a visszaesés, de a növekedési ráta csak 0,2 százalék volt. 2010 elején az együtt említett három kelet-közép-európai országban csak lassú volt a GDP bővülése (Szlovákiában 0,8 százalékkal, a másik két országban 0,5 százalékkal nőtt a GDP az első negyedévben). Magyarország ezúttal megelőzte a térségi országokat a maga 0,9 százalékos növekedési ütemével. A korábban hatalmas zuhanásba került balti országok GDP-je is konszolidálódott 2010 elejére, elsősorban az exportlehetőségek eredményeként.

Méltatlanul hátra hagytuk a feltörekvő országokat. Gyors növekedésük alapján velük kellett volna kezdeni a világgazdasági növekedési teljesítmények elemzését. Mindenekelőtt a nagylakosságú, nagypiacú BRIC-országokkal, Kínával, Indiával, Brazíliával és Oroszországgal. A válság két évében az éves ütemet tekintve Kína 9-10 százalékkal, India hat százalék körül szárnyalt. Brazíliában azonban a 2008. évi 5,1 százalékos növekedést 2009-ben stagnálás (-0,2%) követte. Oroszországban a 2008. évi 5,6 százalékos növekedést 2009-ben körülbelül nyolc százalékos csökkenés váltotta föl. (2. és 3. táblázat) 2010 első negyedévében azonban már újra rendkívül gyorsan nőtt mind a négy BRIC-ország. Éves rátára átszámítva Brazília kilenc százalékkal, India 11 százalékkal, Kína a várakozások szerint a szokásos 9-10 százalékkal. Oroszországban is fellendülés mutatkozott; gyorsan nőtt például az ipari termelés. Kína, India és Brazília esetében nem szabad elfelejteni, hogy részben a területükön működő transznacionális társaságok termelő és exporttevékenysége bővült. Kínában azonban a döntő tényező a gazdaságpolitikai lépésváltás: a hatalmas, az USA ösztönző csomagját közelítő 650 milliárd dolláros állami rásegítés és ezzel párhuzamosan a belső piac felfűtése, a fogyasztás ösztönzése. Ez utóbbi már inflációs veszélyt és az ingatlanpiacon súlyos bu-

borékosodást okozott. A kínai hatóságok már elkezdték a gazdasági lendület hűtését. Oroszország GDP-jének alakulását jelentős mértékben a szénhidrogének árának alakulása határozza meg.

Az ázsiai újonnan iparosodó országok első és második hullámának gazdasági is magukhoz tértek (GDP-jük legfeljebb 2008 negyedik negyedévében és 2009 első negyedévében csökkent): Hongkong, Szingapúr, Dél-Korea, Tajvan, Indonézia, Thaiföld, Malaysia egyaránt öt százalék körüli (évre számított) GDP-növekedési ütemet produkált 2009 utolsó negyedévében. 2010 elején pedig ezek az országok egyenesen megtáltosodtak: éves ütemre átszámítva egyenként 10-26 százalékos GDP-növekedést produkáltak az első negyedévben! A latin-amerikai fontosabb gazdaságok többsége bővült 2010-ben: Argentína, Chile, Kolumbia, Mexikó, 4-5 százalékkal; Venezuela azonban nehézségekkel küszködik (3. és 4. táblázat). Az előzetes hírek szerint Fekete-Afrika öt százalék körüli növekedést produkál 2010 első felében, beleértve a korábban hosszú növekedési krízist átélő Dél-Afrikát. A magas olajárak miatt is, a Közel-Kelet arab országainak esetében emelkedőben van a kalkulált GDP (Szaúd-Arábiában mintegy három-, Egyiptomban ötszázalékos növekedés várható 2010-ben).

1) A BIZONYTALANSÁG TÉNYEZŐI

Az MTA Világgazdasági Kutatóintézetében 2009-ben arra az álláspontára jutottunk, hogy 2010 talán a kilábalás kezdeti éve lehet, de még nagyon sok az eddigi válságos évek és hónapok fejleményeiben rejlő rizikótényező. A globális gazdasági folyamatok ugyanis távolról sem alakítottak ki (viszonylag) egyensúlyi helyzetet. A VKI-prognózis egyes tanulságait röviden a következőkben lehet összefoglalni: (1) Szerte a világban még mindig hatalmas felesleges termelő kapacitások vannak, melyeket az utóbbi évtizedekben maguk a nagy társaságok halmoztak fel, napjainkban pedig

részben az állami mentőcsomagok révén mesterségesen tartanak fenn. Még lehetnek nagyobb reálgazdasági csődök. Nem futottak végig eléggé a szerkezeti változások, a „teremtő pusztítás”. Inotai András ugyan ezen probléma kapcsán azt a dilemmát veti fel, hogy vajon „a mentőakciók együtt járnak-e olyan szerkezeti változásokkal, amelyek új, életképes és fenntartható termelési-pénzügyi struktúrákat hoznak létre, avagy a válság kirobbanásáért és elmélyüléséért ugyancsak felelős korábbi struktúrák megtartása mellett – egyébként méregdrága – felszíni kezelést jelentenek?” (Inotai 2009).

(2) A gazdasági konjunktúra beindításának erős keresleti korlátai lesznek még jó ideig. A nemzetközi kereskedelem lendülete a globális recessziók után csak viszonylag lassan szokott újraéledni.¹ A munkanélküliség növekedése, a lakossági jövedelmek csökkenése, a jóléti kiadások visszafogása, az állami beruházások elhalasztása, a vállalkozói beruházások, a lakásépítések elmaradása pedig a belső kereslet húzóerejét fogja vissza.

(3) A lakossági és vállalkozási adósok fizetőképessége gyenge, helyenként nő a fizetéseképtelenség aránya.

(4) Ez előbbi is megterheli a bankok portfólióját, melyek továbbra is óvatosan fognak hitelezni, a vállalkozások pedig nehezen jutnak forgótőkéhez. A fejlett országok állami költségvetésének magas forrásigénye miatt is szűk a pénzpiaci kínálat és kockázatvállalás.

(5) A relatív pénzügyi konszolidáció körülményei között sok pénzintézet újra „újracsomagolt”, kétes fedezetű származékos papírokat vitt piacra (pl. az USA-ban a roncsautó program hiteleit). Greenspan újabb „buborékok” keletkezésére figyelmeztet.

(6) A további anticiklikus gazdaságpolitika, az állami mentőcsomagok és a nullához közelítő kamatok finanszírozhatósága, fenntarthatósága szűkül. Nem csak Görögország esetében fenyeget a költségvetési egyensúly felborulása, a fizetéseképtelenség, mivel egy dominófolyamat is megindulhat.

(7) Az államok adósságának hirtelen növekedése erősíti annak valószínűségét, hogy

attól elinflálás útján, az általános infláció felpörgetésével szabadulnak meg. (Az IMF elemzése szerint az államadósság a fejlett országok átlagában a GDP 75 százalékát érte el 2008-ban, s ez legalább 110 százalékra fog nőni 2014-ig. A fejlődő országok átlagában csak 70 százalékos lesz e mutató. A fejletteknél a növekmény fele a gazdaságösztönző és a mentőcsomagokból származik.) (8) Változatlanul világgazdasági feszítő erő az USA csak mérsékelten csökkent nemzetközi kereskedelmi és fizetési mérleg-hiánya, s általában is a nemzetközi mérleghiányok fennmaradása, mivel ezek a nagy válságok idején eltűnnek, vagy csökkenni szoktak (Farkas 2010).

Hasonló következtetésekre jutott Nouriel Roubini, a New York-i Egyetemnek a világgazdasági válság előrejelzése kapcsán sztárközgazdásszá vált tanára. Ő is megalapozatlan buborékot emlegetett, melyek 2010-ben vagy 2011-ben kipukkadhatnak. Az okok között kiemelte a túl laza likviditásteremtést (bankmentő csomagok, zéró kamat, új pénz teremtése, államkötvény-kibocsátás növelése, rizikós magánbefektetések növekedése), a bankok egy részének toxikus követelésállományát. Megemlítette az állami eladósodást is, mely a piacokon likviditásszűkét okoz. 2011-től azonban „a nagy deficitek monetizálása” szerinte is inflációt fog eredményezni. Ilyen helyzetben egy-egy rossz pénzügyi vagy makrogazdasági adat nagy hullámzásokat okozhat (Roubini 2009). A W-alakú recesszió lehetőségét sokan mások is felvették, többek között Paul Krugman.

Ezek után lássuk a növekedésre ható legfontosabb körülményeket 2010 első felében, közepén! Vegyük szemügyre, hogy az elmúlt év végén mutatkozott általános fellendülés és optimizmus 2010 elejétől miért mérséklődött.

2010 közepére kiderült, hogy az imént idézett, a Világgazdasági Kutatóintézetben készített elemzés több tényezője erőteljesen jelentkezett, és bizonytalanná tette a gazdasági fellendülés folyamatát.

A fejlett országokban 2010 lassult növekedésének hátterében sok fejlemény játszódik közre: a készletek feltöltésének lendületadó ereje elmúlt, a kormányzati ösztönző

¹ A legújabb fejlemények ismeretében ezt a megállapítást korrigálni kell. A BRIC-országok és néhány más feltörekvő ország, valamint Németország és Japán esetében az export az elmúlt hónapokban rendkívül gyorsan nőni kezdett (15-30 százalékkal), és közelíti a recesszió előtti szintjét, de ez a dinamizáló folyamat 2010 közepére lelassult.

csomagok hatása gyengült,² a gazdasági tevékenységek banki finanszírozása csak lassan bővül,³ a lakossági kereslet a bérek stagnálása és a munkanélküliség további növekedése következtében lassan nő. A bizonytalanságot növelte Görögország, Spanyolország, Portugália és Olaszország állami költségvetésének fenntarthatóságában való hit megingása, ami az EU-t szűk-ségalap létrehozására ösztönözte. Bár a vállalati profitjelentések 2010 közepén többnyire kedvezőek, a megrendelési állományok mutatószámai, illetve a beszerzési menedzsmentindexek csak a mérsékelt növekedés lehetőségéről tanúskodnak. Az üzleti bizalmi index javulása mind az USA-ban, mind Európában 2010 júniusától megtorpant, és a lakossági bizalmi index is elbizonytalanodásról árulkodott. Ez is arra utal, hogy a belső kereslet egyelőre nem fog számottevően nőni a fejlett országokban.

2009 közepétől a növekedés motorja a külkereskedelem, a BRIC-országok teljesítménye, Délkelet-Ázsia húzóereje, valamint általában az ipari termelés és mögötte a kormányzati gazdaságösztönző programok voltak. E dinamizáló tényezők közül az utóbbi, a fiskális ösztönzés már határozottan gyengült, de csökkent az ipar és a nemzetközi kereskedelem dinamizmusa is.

Az OECD helyzetelemzése szerint a gazdasági tevékenységek finanszírozása márciustól némileg javult, a bizalom nőtt. A kedvező jelek azonban igen bizonytalanok. A fellendülés nagyon törekeny. A munkaerőpiac gyengélkedése, egyes fejlett országok nehéz fizetési helyzete, a pénzpiacokról időnként kiinduló hideg fuvallatok arra utalnak, hogy egyelőre nem szabad meggyengíteni az állami gazdaságösztönzést. A központi bankok azonban már visszafogták a példa nélküli bő likviditás gazdaságösztönző politikáját. Újra szükség

² Egyes programok kifutottak (pl. több országban a ronsautó-prémium). Az USA-ban megszűnt az ingatlanvásárláshoz kötött adójóváírás, ami visszavetette az új lakások eladását és építését.

³ Januárban és februárban a részvénytőzsdék mintegy tíz százalékos esést, az euró gyengült a dollárhoz képest, tudatosodott Görögország, Irország, Izland, Spanyolország és Portugália tarthatatlan költségvetési deficitje, a bankok újra kissé óvatosabbak lettek a hitelezéssel. Márciustól azonban már némi enyhülés mutatkozott a gazdasági tevékenységek finanszírozásában.

lehet – mondja az OECD elemzése – a pénzpiaci helyzetnek megfelelő monetáris ösztönzésre. Ami a fiskális politikát illeti, a gyors állami eladósodás több OECD-országban visszafoghatja a korábban meghirdetett középtávú konszolidációs programokat. A hatalmas adósságállomány miatt a konszolidációt legkésőbb 2011-ben meg kell kezdeni, de úgy, hogy ne ássa alá a kibontakozó növekedést (OECD 2010).

A nemzetközi közgazdasági szakirodalomban éppen erről éleződött ki a vita 2010 közepén. A nézetek igen polarizáltak a tekintetben, hogy a költségvetési túlköltekezés és az államadósság növekedése miatt szükséges-e máris a megszorító politikák alkalmazása? A vita a globális folyamatok szakértői között – szokatlan módon, egyben mutatva a nézetkülönbség fontosságát – nyilvánosan is zajlik. A *Financial Times* internetes lapján vitatkozik egymással a „szigorúságot” követelő Jean-Claude Trichet, az Európai Központi Bank elnöke és az ellenvéleményt képviselő Lawrence Summers, Obama elnök Nemzetgazdasági Tanácsának vezetője. Olyan szaktekintélyek véleménye is olvasható, mint Jeffrey Sachsé, Kenneth Rogoffé, Niall Fergusoné, Martin Feldsteiné és másoké (The Austerity Debate 2010).

A költségvetési megszorítások ellen hevesen hadakozik publicisztikáiban Paul Krugman és Joseph Stiglitz is. 2010 augusztusának első napjaiban pedig Ben Bernanke, a Fed elnöke az ösztönző pénzpolitika fenntartásának szükségességét hangozatta a gazdasági növekedés törekenysége miatt. Nyilvánvaló a hangsúlybeli különbség a nagyobb fiskális ösztönzéstől tartózkodó Európa és az Egyesült Államok között. A növekedés elbizonytalanodása jelenleg a további költségvetési ösztönzés szükségességét hirdető pozícióját erősíti. Politikájuk érvényesülése esetén azonban a szerkezeti változásokat elodázzák, a nyomasztó állami adóssághegyek tovább nőnek. A jelek szerint nincs jó megoldás, csak a lavírozás lehetséges.

Az ENSZ elemző központja (DESA) 2010. júliusi jelentése szerint a gazdasági növekedés a fejlett országokban tovább fékeződhet 2010 második felében. Megállapítja, hogy megtorpant a nemzetközi kereskedelem és az ipar fellendülése. A nem-

zetközi pénzpiacokon bizonytalanságot szült egyes dél-európai országok finanszírozhatóságának kétségessége. A tőzsdék júniusra újra estek, elvesztették azt a nyereséget, amely az év első negyedévére kialakult. A készletfeltöltés és az állami ösztönző csomagok húzó hatása elenyészőben van. Amennyiben a költségvetési kiigazítás kerül előtérbe, a költségvetés hatása a gazdasági növekedésre negatívvá válik. A pénzpolitika is szigorúbbá válhat (DESA 2010).

2) NÖVEKEDÉSI KILÁTÁSOK 2010-BEN ÉS 2011-BEN

Röviden tekintsük át az *Economist Intelligence Unit* (EIU, The Economist) és a Nemzetközi Valutaalap 2010. júliusi világgazdasági prognózisait, melyek a melléklet 3. és 4. táblázatában találhatók. E szervezetek szöveges elemzéseikben elismerik a növekedés megbicsaklásának lehetőségét – különösen a fejlett országok esetében –, de a fenntarthatóságból indulnak ki növekedési alapprognózaikban. Figyelemre méltó ugyanakkor, hogy 2011-re némileg lassulást tételeznek fel 2010-hez képest, ami a költségvetési ösztönző csomagok kifutásával és a költségvetések konszolidálásának megkezdésével hozható összefüggésbe.

A fejlett országokra vonatkozó előrejelzéseikben számolnak a nehézségekkel, a világgazdasági feszültségekkel, a kilábalás nehézségeivel. Ezért a prognózisadatok nem túl optimisták. Az Egyesült Államokban 2010-ben 3,1-3,3 százalékos, 2011-ben 2,9 százalékos növekedést várnak. Japán esetében az EIU 3,1, az IMF csak 2,4 százalékos növekedéssel számol 2010-re, 2011-re pedig már közel van a prognózisuk egymáshoz, s 1,7-1,8 százalékot várnak. Nyilván figyelembe vették a lassulás előrejelzésében, hogy a japán kormány volt az első, amely a fejlett országok közül erőteljes költségvetési konszolidációs programot hirdetett: a költségvetés elsődleges mérlegének hiányát a GDP nyolc százalékaról 2015-ig a négy százalékára fogják lefaragni. Az Európai Unió az IMF szerint

2010-ben egy, 2011-ben 1,6 százalékkal növelheti bruttó hazai termékét. A legfejlettebb európai országok többségét tömörítő eurózóna kilátásai 2011-ben ettől némileg elmaradnak. 2010-ben Németország 1,6-1,9, Franciaország 1,4, Olaszország 0,9, Nagy-Britanniában 1,2 százalékos növekedést remélhet e szervezetek szerint. 2011-ben Németországban 1,6, Franciaországban 1,4-1,6, Olaszországban 0,9-1,1, Nagy-Britanniában 1,8-2,1 százalékos gyarapodás várható.

Csehország növekedési adata az EIU szerint 2010-re 0,9, 2011-re 2,0 százalék, Szlovákiáé 3,5, illetve 3,3 százalék, Lengyelorszáé 3,0, illetve 3,4 százalék, Magyarorszáé -0,3, illetve 2,5 százalék. Valójában hazánk GDP-jének növekedése a folyó évben meghaladhatja az egy százalékot, talán az 1,5 százalékot is eléri. Az IMF szerint Közép és Kelet-Európában az átlagos ütem némileg meghaladhatja a három százalékot. 2010-ben Észtország 0,5 százalékkal, Lettország 2,3 százalékkal nő, Litvánia pedig 1,8 százalékkal visszaesik. 2011-ben e három országban 2-3 százalékos növekedés várható.

A BRIC-országok közül továbbra is Kína viszi el a pálmát 2010-ben tíz, 2011-ben 8-9 százalékos növekedéssel. India követi nyolc százalék körüli, az elmúlt éveket is meghaladó tempóval. Braziliában idén 7-8, jövőre 4-4,5 százalékos növekedéssel számolnak. Oroszországban 2010-ben 4,5 százalék körüli, 2011-ben négyszázalékos növekedést várnak.

Az újonnan iparosodott országokban idén közel hét, jövőre öt százalék körüli tempó várható. Az ASEAN5 (Indonézia, Malajzia, Fülöp-szigetek, Thaiföld, Vietnam) idén 6,4, 2011-ben 5,5 százalékot produkálhat. Latin-Amerikában átlagosan 4,8, illetve négy százalék várható a két év folyamán. A Közel-Keleten és Észak-Afrikában 4,5, illetve 4,9 százalék, Afrikában a Szaharától délre összességében öt, illetve 5,9 százalék lehet a növekedés üteme. (Ez utóbbi adatok azonban elfedik, hogy legfeljebb a szénhidrogén exportőrök fognak szárnyalni, amennyiben valóban emelkednek a kőolajárak).

A BRIC-országok húzó hatása nyomán a feltörekvő és fejlődő országok összesítve 6,8, illetve 6,4 százalékkal vágthatnak a

két év folyamán. Ugyan ezen okból a világ teljes GDP-je is dinamikusan fog nőni, 4,6, illetve 4,3 százalékkal.

Hozzá kell azonban tenni, hogy a növekedési trendek még jobban megtörhetnek 2011-re. Ez az ismertett adatokból (a 3. és a 4. táblázatból) következik. Két variáns lehetséges. Amennyiben a fejlett országok többsége a további konjunktúraösztönzés mellett teszi le a voksát, és vállalja a további eladósodást, a további költségvetési hiányt, akkor az ismertett növekedési adatok nagyjából reálisnak tűnnek. Ebben az esetben azonban a világgazdasági feszültségek tovább halmozódnak, a következő konjunktúraciklus nem lesz lendületes, és hamar, 2-4 év múltán kifulladásra kerülhet az újabb buborékok kipukkadása következtében (pl. spekuláció által hajtott nyersanyagárak, ázsiai ingatlanpiacok, egyes országok fizetőképtelenhez közeli helyzetbe kerülése). A másik lehetőség az emlegetett W-alakú recesszió, melynek mélysége beláthatatlan.

A továbbiakban áttekintjük a gazdasági növekedésre ható legfontosabb tényezőket.

3) A GAZDASÁGMENTŐ ÉS GAZDASÁGÖSZTÖNZŐ ÁLLAMI CSOMAGOK

Az 1929–33-as nagy válság tapasztalatai nyomán, a második világháborút követően az államok aktív konjunktúraciklus-ellenes gazdaságpolitikát alkalmaztak. Részben emiatt (és feltehetően a rekonstrukciós húzóerő folytán) a nemzet- és világgazdasági hullámzások amplitúdója mérsékeltebbé, de gyakoribbá vált (3-4 évente jelentkezett enyhe recesszió, de nem ment át depresszióba). A neoliberalizmus előretörésétől, a hetvenes évek közepétől a világgazdasági hullámok ritkábban, de erőteljesebben jelentkeztek. A hirdetett elvekkel ellentétben azonban jelentős tőkeinjekciókkal kezelték a válságokat (pl. 1974–75-ben és 1979–81-ben az olajdollarok visszaforgatásával). A kilencvenes években az ázsiai és a latin-amerikai válságokat hatalmas IMF-hitelekkel fékeztek meg. 2000 és 2002

között az USA jelentős állami beruházási programot indított, és gyorsan növelte a forgalomban lévő pénz mennyiségét, akár csak az európai országok.

A jelenlegi válság során soha korábban nem ismert világgazdasági feszültségeket, aránytalanságokat kellett kezelni (pénzügyi luftballon, ezen belül hatalmas fedezetlen értékpapír-állomány, felesleges termelő kapacitások, fizetési- és költségvetésimérleg-aránytalanságok, adóssághegyek), melyek összességükben és egymásra hatásukban még a 30-as évekenél is nagyobb összeomlást okozhattak volna, ha a nemzetek egymással versenyezve akartak volna kilábalni, azaz ha leértékelési és protekcionista verseny alakult volna ki. Vagyis ha magára hagyták volna a piacot, mint a harmincas években.

Ezzel szemben igen tudatosan és határozottan a már kipróbált módszerhez nyúltak: keynesi típusú gazdasági ösztönzőket alkalmaztak. Ezek közül az összeomlás szélére került bankok és befektetési intézetek megmentésére szánt csomagok a legnagyobb volumenűek, de jelentős összeget tesznek ki a keynesi multiplikátorhatás kihasználására, az infrastrukturális fejlesztésekre, a fogyasztás ösztönzésére, a termelőkapacitások megmentésére szánt eszközök is.

Az más kérdés, hogy miközben e mentőcsomagok (egyelőre?) megmentették az összeomlástól a világgazdaságot, sőt immár némi növekedést hoztak, lelassították azokat a strukturális változásokat, amelyeket éppen a válságok szoktak – igaz nagyon fájdalmas formában – kikényszeríteni.

Tekintsük át a mentőcsomagok és az ösztönző csomagok nagyságrendjét! Az 5. táblázat azt tartalmazza, hogy a válság legmélyén, a 2008 szeptembere és 2009 áprilisa között megajánlott gazdasági csomagok értéke összesen huszonegyezer-milliárd (21 billió) dollárt tett ki. Ez földünk teljes évi GDP-jének közel 40 százaléka! Az Egyesült Államok részesedése 13 billió, Nagy-Britanniáé 1,4 billió, Japáné 1,3 billió, Németorszáé 1,1 billió. A lista azonban nem teljes, mert például Kína e statisztika 2009. márciusi megjelenése után jelentette be a 650 milliárd dolláros fiskális programját (amely a helyi kormányzati szervek pótlólagos befektetéseivel

együtt – ez nem közismert –, már 1500 milliárdot tesz ki). Japán is nagyobb összegeket használt fel a költségvetésből. Frissebb összegző kimutatást nem találtunk, de a táblázat Kína és Japán kivételével talán jól tükrözi az ösztönző csomagok nagyságát.⁴

A teljes 21 billió dollár közel 87 százaléka (18 billió dollár) a pénzügyi mentőműveleteket szolgálja, míg a költségvetési ösztönző csomagokra „csak” 2,7 billió dollár jutott. Az USA esetében a teljes, 14 billió dolláros mentőcsomag az ország GDP-jének 93 százalékát éri el! Ezen belül a fiskális gazdaságösztönző csomag 787 milliárd dollárja önmagában csak az öt százalékát. Nagy-Britannia esetében ugyanezek 52, illetve négy százalékot tesznek ki a GDP-ben, Németországban 28 és hat százalékot. A legmegdöbbentőbb Izland adata, ahol a pénzügyi mentőcsomag a GDP 263 százalékát érte el. A listán szereplő fejlődő és feltörekvő országokban három és nyolc százalék között van a programok GDP-hez viszonyított aránya. A fejlett és elmaradottabb országok közös átlagában mérve GDP-jük közel 30 százalékát teszi ki a monetáris szféra és négy százalékát a fiskális ösztönzés nagysága. Valójában azonban ennél kisebb költséget jelent, mert 2-3 évre elhúzódo megajánlásokról van szó;⁵ a G20-ak esetében 2009-ben GDP-jük 1,4 százalékáról. Tehát igazán nagy terhet a pénzügyi intézmények, bankok, befektető társaságok megmentése jelentett, a költségvetési ösztönző csomagok terhe nem volt jelentős (a bruttó összeg csak Japánban és Kazahsztánban haladta meg a GDP tíz százalékát).⁶

⁴ Ezt onnan lehet tudni, hogy újabb nagy bankmentésekre azóta alig volt szükség. Ami pedig a fiskális ösztönző csomagokat illeti, azokat a legfrissebb források is az ilyen programot indított országok GDP-jének négy százalékára becsülik, akárcsak a 5. táblázat adatai.

⁵ A költségvetési programok kifutási ideje 1, 2, vagy 3 év. Ez utóbbi főleg a világgazdaság meghatározó nagyhatalmaira jellemző.

⁶ Egy nagyon tömény, de igen tartalmas elemzés (az 6. táblázat készítőitől) a költségvetési ösztönző csomagokról az alábbiakban:

Az ösztönző csomagok mérete

- * Majdnem az összes G20 ország elfogadott valamilyen költségvetési ösztönző csomagot.

A 6. táblázat többek között éppen azt mutatja, hogy a megajánlott fiskális csomagoknak hány százalékát tervezték elkölteni 2009-ben: az USA-ban a 30 százalékát, Nagy-Britanniában a 92 százalékát, Németországban a 43 százalékát, Japánban a 63 százalékát. A másik tanulsága a táblának, hogy a fiskális csomagok jelentős mértékű adócsökkentést tartalmaznak: Japánban 30, az USA-ban 35, Németországban 68 százalék a súlya, Franciaország azonban nem élt ezzel a lehetőséggel. Egyes feltörekvő országok is alkalmazták ezt a módszert, sőt – e táblázat szerint – Brazília és Oroszország a teljes fiskális csomagot erre szánta (orosz források azonban ezt cáfolják). A költségvetési csomagokról a 6. táblázatban közölt adatok eltérnek az 5. táblázatétól, mutatva hogy – bár hasonló

---

* A G20-ak ösztönző csomagjainak összege a 2009. évre összesen körülbelül 692 milliárd dollár, ami a szóban forgó országok összesített bruttó hazai termékének (GDP-jének) 1,4 százalékát teszi ki.

* 2009-ben három ország – az USA, Kína és Japán – együtt közel 424 milliárdot költ a G20-ak teljes ösztönző csomagjain belül. Az USA aránya a teljes G20-csomagok értékében 39 százalékot tesz ki, Kínáé 13 százalékot, Japáné tíz százalékot.

Az ösztönző csomagok tartalma

- * Jelentős vita folyik arról, hogy vajon az adócsökkentés vagy a kiadások növelése ösztönzi-e jobban a keresletet és a növekedést?
- * A legtöbb olyan ország, amely több mint egy ösztönző csomagot hirdetett meg, a második hullámban a kiadások arányát növelte (az adócsökkentéshez képest), mint ahogy ezt az USA is tette 2008 januárja és 2009 januárja között.
- * Az egyes országok között nagy a szórás azt tekintve, hogy az ösztönző csomagokon belül mekkora az adócsökkentés aránya. A G20-akban – nem számítva az USA-t – az ösztönző csomagok mintegy egyharmada adócsökkentést jelentett, a maradék pedig a kiadási műveleteket.

Az ösztönzés időzítése

- * Eltérnek az országok a tervezett „betáplálás” tekintetében, tehát hogy milyen gyorsan fogja felfűteni az adókönyvités és a kiadásnövelés a reálgazdaságot. Ez részben az egyes országok költségvetési folyamatainak különbségétől függ.
- * A G20-akat alkotó 19 ország közül (a 20. terület az Európai Unió mint egész) csak négy ország, Kína, Németország, Szaúd-Arábia és az USA tervezi azt, hogy a GDP arányában 2010-ben ugyanannyit vagy többet költ ösztönzésre, mint 2009-ben (Prasad – Sorkin 2009/2).

időszakban készültek – sok a bizonytalanság a számbavételrel. Mi inkább az 5. tábla adatait vesszük alapul. Azt az ENSZ-ben állították össze.

A 6. táblázat azt is bemutatja, hogy a fejlett országok már a válság előtt jobban el voltak adósodva, mint a feltörekvő és fejlődő országok. Ilyen táblázattal, amely a fejlett országok adósságait is tartalmazza, korábban nem lehetett találkozni a szakirodalomban. Mindig csak az elmaradottabb országok eladósodottságát dramatizálták a nemzetközi szervezetek.

4) A NÖVEKEDÉS EGYÉB TÉNYEZŐI

4.1. Export

A világelexport dinamikája a korábbi világ-gazdasági válságokhoz képest meglepően gyorsan kezdett magához térni.

A 7. táblázat adatai azt mutatják, hogy 2009-ben az egyes fontosabb országokban ez export 15-35 százalékkal visszaesett, ami páratlan a második világháború óta. A kilátástalan visszaesés 2008 negyedik negyedévében kezdődött és 2009 szeptemberéig, tehát éppen egy évig tartott. 2009 szeptemberétől–októberétől a visszaesés üteme csökkenni kezdett, s decemberben már pozitívak voltak az adatok. 2010 első negyedévében folytatódott a nemzetközi kereskedelem gyors fellendülése, a világkereskedelem értéke az előző év azonos időszakához képest körülbelül 20 százalékkal emelkedett (7. táblázat és 1. ábra).⁷ Különösen gyorsan (éves szinten 30-50 százalékkal) nőtt a BRIC-országok és az olajtermelő országok exportjának értéke. Az áprilisi adatok hasonlóan biztatóak voltak. Májusban azon-

ban már megtorpant, mérséklődött ez a lendület. Júniustól kezdve pedig – a nemzetközi szervezetek előzetes jelzései szerint – a nemzetközi kereskedelem valószínűleg bedugult. Mindazonáltal a világkereskedelem értéke 2010 első negyedévére lényegében véve elérte a válság előtti szintjét (2. ábra).

A világkereskedelem értéke gyors regenerálódásának magyarázata elsősorban a nyersanyagpiaci árak emelkedésében, a fejlett országok gazdaságösztönző, gazdaságstabilizáló programjaiban és a transznacionális társaságok belső munkamegosztásának, belső forgalmának élénkülésében rejlik. A kedvezőbb pénzügyi helyzetbe került, roncsprémiumokkal és más módon támogatott transznacionális társaságok forgalma, elsősorban a vállalati konglomerátumokon belüli forgalom fellendült. Egyrészt feltöltötték a készleteket, másrészt a lakossági jövedelmek stagnálása ellenére egyes ipari szegmensekben, mindenekelőtt a gépjárművek piacán – legalábbis egy ideig – nőttek az eladások.

Magyarázatra szorul ugyanakkor, hogy a nemzetközi áruforgalom fellendülésének miért nem volt erősebb a hatása a gazdasági növekedésre. Mindenesetre furcsa a helyzet. A gazdasági tevékenységek egy része, így az ipari termelés (mindjárt szó lesz róla) és a külkereskedelem gyorsan bővül, miközben a belső piaci eladások nem érnek a nyomukba, s az általános gazdasági konjunktúra nem mutat hasonló lendületet. Az egyik tényező a nyersanyagárak emelkedése, melynek – a kereslet rugalmatlansága miatt – kicsi a volumenhatása, s e hatás éppen a fogyasztás csökkenése irányába mutat (például a benzinfoogyasztás sok országban csökkent). A másik tényező a készletek feltöltése és a TNC-k belső forgalma, mely közvetlenül nem feltétlenül követeli meg a végső piaci realizálást (eladást). A harmadik tényező pedig valószínűleg az lehet, hogy újabb reál gazdasági buborékosodás (túlkapacitás, készletfelhalmozás, túltermelés) kezdődött az állami csomagok által támogatva. A nemzetközi kereskedelem fellendülésének megtorpanása feltehetően az említett három tényező „kimerülésével” is kapcsolatban van, s persze a belső picis kereslet (jövedelem) elmaradása áll a háttérben.

⁷ Éves adat szerint a világkereskedelem volumene 2009-ben 12 százalékkal, értéke 24 százalékkal csökkent. Tehát a 2010 eleji fellendülés egy nagyon alacsony volumen- és értékbázishoz képest értendő.

4.2. Ipari termelés

A 3. és a 8. táblázat tartalmazza a legutóbbi időszak ipari növekedési ütemét. Az ipar 2009-ben – néhány kivételtől eltekintve – országanként 7-20 százalékkal esett vissza (az OECD átlagában 12 százalékkal, az Európai Unióban 14 százalékkal). Az export növekedésének kezdetével egy időben, 2009 őszétől az ipar konszolidálódni kezdett a fejlett országokban. Az OECD egészére 2009 harmadik negyedévében már 12 százalékos (az EU-ra azonban csak három százalék körüli) éves kalkulált növekedés mutatkozott. A negyedik negyedév némi lassulást (az EU-ban viszonylagos gyorsulást) hozott, míg 2010 első negyedéve újabb gyors növekedést, a fejlett országok átlagában – éves szintre átszámítva – 11 százalékos. Különösen Japánban és a feltörekvő országokban kapott szárnyra az ipar.

Az EIU és a nemzetközi szervezetek közös adatbázisának adatai azonban üzenetükben eltérnek egymástól. Az előbbi éves növekedési ütemeket tartalmaz, melyek alapján gyors ipari fellendülés mutatkozik: 2010. májusi, illetve júniusi adatok alapján az USA-ban 8,2 százalékos, Japánban 20 százalékos, Németországban 12 százalékos, Kelet-Európában 12-17 százalékos. Ugyanakkor Kínában 14, Indiában 13, Tajvanon 31, Dél-Koreában 22, Szingapúrban 59, Brazíliában 15 százalékos bővülés volt az ipari kibocsátásban az egy évvel korábbi szinthez képest (3. táblázat). Bizonyosra vehető, hogy a feltörekvő országok ezen ugrásszerű növekedési üteme mögött is a transznacionális társaságok és részben immár a feltörekvő országok saját társaságai állnak.

A nemzetközi szervezetek közös adatbázisa (principalglobalindicators.org) havi bontásban tartalmazza az ipari növekedési adatokat. Ebből pedig már kiderül, hogy áprilistól jelentős mértékben csökkent az ipari fellendülés. Az OECD-országok átlagában az ipari kibocsátás bővülése márciusban még 1,1 százalék volt (évre – 12 hónapra – számítva 14 százalék), áprilisban már csak 0,3 százalék (ami 12 hónap-

ra átszámítva csak 3,6 százalék). A helyzet nem egyértelmű, mert a fejlett országok teljesítménye hónapról hónapra hullámzó. Májusban például az USA, Franciaország, Németország és Nagy-Britannia jól teljesített, Japán és több más fejlett ország ipara viszont megtorpant. Júniusi előzetes adat szerint az USA ipara is befagyott (8. táblázat). A nemzetközi elemzők aggódva figyelik a jelenséget, és bár még nem voltak le végleges következtetést, egy lehetséges újabb recesszió előjeleként is értelmezik az ipari kibocsátás növekedési ütemének jelentős fékeződését.

A 3. grafikon és az azt követő 9. táblázat, mely az ipari termelés láncindexeit tartalmazza, jól szemlélteti az ipari növekedési tendenciákat a válság előtt, a válság alatt és a jelenlegi kilábalás időszakában. Az utóbbi tábla alapján kiderül, hogy a kép még vegyes a válság előtti ipari kibocsátási szinthez való közeledés tekintetében. Míg például a legfejlettebb országok nagy többsége mintegy 10 százalékponttal elmarad a válság előtti (2007-es) termelési szintjéhez képest, a BRIC-országok – Oroszország kivételével –, valamint Korea, Lengyelország, Szlovákia már meghaladták azt. Kína, Dél-Korea, India ipari termelése a válságos években is gyors ütemben nőtt, s csak nagyon rövid időre torpant meg. Brazília és Oroszország ipari növekedése azonban közel egy évig jelentős mértékben csökkent, mielőtt 2010 végétől újra vágtázni kezdett.

4.3. Lakossági fogyasztás

A fejlett országokban a lakossági kiadások már 2008 második negyedévében csökkenni kezdtek, tehát még a pénzügyi és termelési válság nyílt kirobbanása előtt! Ebből is látszik, hogy a gazdasági válságok általában komplexek; a felszínen először ingatlanpiaci, majd pénzügyi válság, ami – először csak a mélyfolyamatokban – távolabbi reálgazdasági tendenciákkal is kapcsolatban van. Az hogy az amerikai ingatlanpiaci krízis egyben pénzügyi és növekedési válság, tehát komplex és általános, csak 2008 szeptemberében derült ki a nyilvánosság számára, de a háttérben munkáló folyama-

tok (például az ország túlfogyasztása, a pénzügyi luftballon) évtizedekre, hosszú évekre (az alacsony hozamot eredményező felesleges termelő kapacitások „túlfelhalmozása”) vagy hosszú hónapokra (a lakossági fogyasztás csökkenése, a beruházások visszaesése) vezethetők vissza.

A lakossági kereslet alakulását országonként egymástól eltérő folyamatok alakították. Egyszerűsített sémába foglalva, az állami fogyasztásösztönző lépések (több országban a roncsprémium, az USA-ban az állami adó-visszatérítés új lakás vásárlása esetén, Japánban a közvetlen lakossági fogyasztásösztönző kifizetések stb.) a lakosság végső fogyasztásának növelése irányába hatottak, a munkanélküliség, a bérkifizetések csökkenése pedig a fogyasztás csökkenését erősítette. (A munkanélküliségi adatok a 3. táblázatban.) Az OECD szintjén összesítve, végül jelentősen visszaestek a lakossági kiadások: a lakossági fogyasztás néhány tizedpontos negyedévenkénti visszaesése 2008 második negyedéve és 2009 első negyedéve között kumuláltan 2,2 százalékos fogyasztáscsökkenést okozott. A fogyasztásösztönző állami rásegítés abban nyilvánult meg, hogy a lakossági fogyasztás csökkenése a legtöbb országban és az OECD-országok átlagában elmaradt a GDP visszaesésétől.

2009 második negyedétől javult a helyzet. Bár több országban még a negatív tartományban volt a fogyasztás mutatója, 2009 második, harmadik és negyedik negyedében, nem különben 2010 első negyedében, már 0,3-0,5 százalékkal nőtt a lakossági kereslet az OECD-országokra összesítve. Ez azt jelenti, hogy 2009 és 2010 első negyedéve között már közel két százalékkal bővült a lakossági kereslet (*10. táblázat*). Ez az érték nem magas, nem igazi húzóerő, de már némi hozzájárulást jelentett a 2009-ben kibontakozó gazdasági növekedéshez.

A 10. táblázat végén egyes nem OECD-tag feltörekvő országok szerepelnek. Ezek közül Oroszországban a fogyasztás 2009-ben erőteljesen, Indiában, a latin-amerikai országokban, köztük Brazíliában, pedig több százalékponttal nőtt, tehát már erősebb húzóerőt jelentett a gazdasági növekedés fenntartásában.

4.4. Közületi fogyasztás

A *11. táblázatból* az derül ki, hogy az OECD-országokban összességében a válság alatt is nőttek a közületi kiadások, mégpedig negyedévenként 0,5-0,7 százalékkal, tehát éves szinten mintegy 2,5 százalékkal. Ez is stabilizáló, sőt némileg húzóerő. Az országok többségében legfeljebb egy-két olyan negyedév volt, amikor nem nőtt a közfogyasztás. Kivétel Írország és Izland, ahol 2009-ben állandó csökkenés mutatkozott. A 2010 első negyedévi adatok szerint az OECD-országok összesítve már némileg visszafogták a közületi költségeket; ebben a negyedévben ezek összesítve csak 0,2 százalékkal nőttek. Ugyanakkor több országban vett fel a kormányzati kiadásokat tükröző mutató negatív értéket. Különösen Görögországban és Törökországban volt visszafogás (kilenc százalék körül). Ugyanakkor Koreában közel hat százalékkal nőttek a kormányzati kiadások.

A közületi stabilizátor részben a fiskális csomagok végrehajtásával függ össze. Ugyanakkor azt is meg kell jegyezni, hogy a költségvetési gazdaságösztönző programok nem válnak teljes terjedelmükben közületi fogyasztássá. Csak az a rész, amely az állami tevékenységek bővítését finanszírozza.

4.5. Beruházások

Normál esetben a gazdasági növekedés (termelő és szolgáltató tevékenység) egyik legfontosabb motorja a beruházás, s az is törvényszerű, hogy visszaesnek a beruházások a válságos időszakban. Ezúttal sem volt másként. Az azonban utólag meglepő, hogy a beruházások (a tőkeképződés) már 2008 első negyedében stagnáltak, majd erősen csökkentek az OECD-országokra összesítve. Kiemelendő, hogy az USA-ban már 2007 második felétől jelentkezett a beruházási bessz. Az ezen adatokat ismerő nemzetközi szervezetek legkésőbb ekkor előre jelezhetnék volna, hogy közeledik a recesszió.

A beruházások visszaesése 2009 első negyedévéig folytatódott. Ekkor már a bruttó állótőke-képződés a fejlett országokban egyetlen negyedév alatt 6,9 százalékkal (az USA-ban tíz százalékkal) esett (12. táblázat). Ezután trendforduló következett. A tőkeképződés csökkenése negyedévről negyedévre csökkent: 2009 második negyedévében már csak 1,2 százalékos, a harmadikban 0,2 százalékos volt a zsugorodás, végül a negyedik negyedévben – a bizakodó hangulatot erősítve – már stagnáltak a beruházások. 2010 első hónapjaiban azonban – a megindult gazdasági növekedés és az ebből fakadó várakozás ellenére – újra csökkenni kezdett a bruttó állótőke-beruházások szintje, s értéke az első negyedévre -0,2 százalék lett az OECD országaira összesítve. Az USA-ban -0,7 lett az érték, míg Európa legtöbb meghatározó országában még nagyobb volt a visszaesés. Nagy-Britanniában azonban 4,5 százalékkal emelkedett, és Japánban 0,6 százalékot ért el, amit az utóbbi országban feltehetően a többi fejlett országnál határozottabb ipari fellendülés ösztönzött. Kelet-Európa országai ebből a szempontból teljesen vegyes képet mutatnak, és nem állapítható meg közvetlen kapcsolat állótőke-beruházásaik alakulása és általános gazdasági helyzetük között. A feltörekvő országokról nem állnak rendelkezésre szélesebb következtetést lehetővé tevő adatok (Dél-Koreában viszonylag dinamikusan nőtt, Mexikóban inkább stagnált a beruházások színvonala).

A 2010. első negyedévi beruházási visszaesés mindenesetre nem biztató a konjunktúra fenntarthatóságára nézve. Még nincs nyilvános adat a 2010. április utáni beruházási tendenciákról. Amennyiben azok már növekedésről adnának számot, akkor a növekedési konjunktúra fenntarthatóságában való hitünket erősítenék. Ha azonban további csökkenést mutatnának, akkor a W-alakú növekedési krízistől való félelmet erősítenék.

4.6. Pénzmennyiség

A pénzügyi válság általános növekedési válsággá szélesedésének időszakában az állami gazdaságpolitika egyik kiemelt esz-

köze a likviditás növelése. Mint a 13. táblázatban látható, a szűkebben vett pénzmennyiség (M0,⁸ készpénz) a válság kitörése után, az expanzionista monetáris állami politika nyomán, általában nagyon gyorsan nőtt. 2009 júniusában 2008 júniusához képest az USA-ban 18 (!), az euróövezetben és Nagy-Britanniában kilenc százalékkal, Ausztráliában 13 százalékkal, Svájcban 43 százalékkal (!) bővült az M0 pénzmennyiség, gyakorlatilag a készpénzállomány. A 2010. februári és a 2010. júniusi adatok azt mutatják, hogy az elsődleges pénzmennyiség növelése az euróövezetben és Kanadában fontos maradt, másutt viszont fokozatosan csökkentették a készpénzbőség növekedési ütemét. Ezzel együtt a gazdasági visszaesés időszakában, majd a lassú kilábalás idején is meglehetősen gyors ütemben nőtt a készpénzállomány az USA-ban (2010. februári, évre szóló adat szerint 9,5 százalékkal, 2010 júniusában 4,6 százalékkal). A készpénzbőség ösztönző eszközével azonban nem minden ország élt. Mint a 13. táblázat is mutatja, Japánban alig, Svédországban pedig egyáltalán nem volt szerepe, s 2010-re Ausztrália is megállította a készpénzállomány növekedését.

Nem meglepő a válság körülményei között, hogy a jegybanknyomdák sok országban igen serényen dolgoztak. Egyelőre ez nem okozott inflációt (3. táblázat), mivel a szélesebben vett pénzmennyiség (a pénzhelyettesítőket, értékpapírokat is tartalmazó M2, illetve M3, M4⁹) csak lassabban bővült, továbbá a növekvő pénzmennyiség egy része nem az áruvilág, hanem a pénzpiacok és a spekulációs nyersanyagpiacok határidős ügyletei felé áramlik.

⁸ M0 = jegybankpénz: készpénz + kereskedelmi bankok jegybankpénztartaléka.

⁹ M1 = M0 + bankoknál elhelyezett lakossági látra szóló betét és folyószámlabetét.

M2 = M1 + bankoknál lévő lekötött betét (kvázi pénz).

M3 = M2 + banki (pénzügyi) értékpapírok (letéti jegyek, pénzpiaci alapok jegyei, hitelviszony értékpapírai).

M4 = M3 + állampapírok és a központi bank által kibocsátott kötvények.

A pénzmennyiség-kategóriák értelmezése országonként is különbözhet egymástól, de nem jelentős mértékben.

Mindazonáltal az M2, M3, M4 pénzmennyiségek is viszonylag gyorsan nőttek a válság első, legmélyebb szakaszában (2009. júniusi éves adat szerint az USA-ban 9, Ausztráliában és Nagy-Britanniában 14-15 százalékkal, a táblázatban szereplő többi országban és régióban 2,5-5,7 százalék között). Később a „mezőny” kiegyenlített. 2010 februárjában és 2010 júniusában 6-7 százalék volt a felső érték (Svájc). A nagy többségé 2-5 százalék között volt, de az euróövezetben már pénzsűke érvényesült (-0,4 százalék). Itt is felszínre tört az, hogy az Európai Unió konzervatívabb politikát folytat a válság közepette, mint az USA. Megjegyzendő, hogy Japánban és Ausztráliában a széles értelemben vett pénzmennyiség gyorsabban nőtt, mint az MO.

A szélesebb pénzmennyiség növekedési ütemének lassúságában az is közre játszik, hogy a válság körülményei között az értékpapírok árfolyama esett. Továbbá ezekben az adatokban a pénzügyi magánintézmények óvatos hitelezési és likviditásteremtési gyakorlata húzódik meg.

4.7. Termelékenység

A termelékenység növekedési üteme lényegesen csökkent a válság előtti időszakhoz képest. Termelékenységi statisztikákat nem sikerült találni, de a tendenciát ismerjük. Az OECD-országokban, különösen a legfejlettebb régiókban a munkatermelékenység 2002 és 2005 között gyorsan, 2-3 százalékkal, az USA-ban 3-4 százalékkal emelkedett. Ez azonban már 2007-re egy százalékra csökkent, mintegy megelőgezve a várható termelési válságot. Ezen belül az EU termelékenységi növekedési adata pár tizeddel jobb volt, mint az USA-é és Japáné (az OECD statisztikai adatbázisa szerint). De 2008-ban az Európai Unió átlagában megállt a (munka)termelékenység növekedése, az OECD-országok átlagában pedig a korábbi évek 1,5-2 százalékos átlagáról 0,4 százalékra csökkent, noha az USA-ban még 1,3 százalékos növekedés mutatkozott. Nem kétséges, hogy 2009-ben a termelékenység növekedése megállt. A válság körülményei között a munkások elbocsátásá-

nak üteme elmarad a termelés zuhanásának ütemétől, ezért a kalkulált termelékenység csökkenni, esetleg stagnálni szokott. Míg fellendülés idején a termelékenység növekedése a gazdasági növekedés fontos tényezője lehet, a válságperiódusban – egy-egy kivételes cégtől eltekintve – nincs, nem is lehet ilyen szerepe.

5) ÖSSZEFOGLALÓ

A világgazdaság 2009 második felétől növekedésnek indult. Az USA, Japán és a fel-törekvő országok, azon belül elsősorban a BRIC-országok adták a lendítőerőt, míg az Európai Unió csak lassú növekedést mutatott fel. A növekedési csúcsot 2009 negyedik negyedévében érte el a világgazdaság, 2010 elejétől a növekedési ütem mérséklődött, és erősödött a bizonytalanság. Ennek okai az alábbiak: a készletek feltöltésének lendületadó ereje elmúlt, a kormányzati ösztönző csomagok egy része befejeződött, a gazdasági tevékenység banki finanszírozása csak lassan bővült, a lakossági kereslet a bérek stagnálása és a munkanélküliség további emelkedése ellenére, az állami ösztönzés révén nőtt ugyan, de nem volt erős. A bizonytalanságot növelte a Görögország, Spanyolország, Portugália és Olaszország állami költségvetésének fenntarthatóságában való hit megingása, ami az EU-t szükségalap létrehozására ösztönözte. Bár a vállalati profitjelentések 2010 közepén többnyire kedvezőek, a megrendelési állományok mutatószámai, illetve a beszerzési menedzsmentindexek csak lassú növekedés lehetőségéről tanúskodnak. Az üzleti bizalmi indexek javulása mind az USA-ban, mind Európában hónapról hónapra hullámzó, s a lakossági bizalmi indexekkel együtt júniusban elbizonytalanodtak. Ez is arra utal, hogy a belső kereslet egyelőre nem fog számottevően nőni a fejlett országokban.

A világgazdaság 2010 közepére fordulóponthoz érkezett. A nézetek igen polarizáltak a tekintetben, hogy a költségvetési túlköltekezés és az államadósság növekedése miatt szükséges-e máris a megszorító politika alkalmazása? Amennyiben a költ-

ségvetési-állami ösztönzés fenntartása, azaz az amerikai álláspont fog dominálni, akkor mérsékelten bővülő világgazdaság várható a következő időszakban. Ebben a helyzetben azonban a szerkezeti változások elmaradnak vagy lassulnak, egyes világgazdasági feszültségek tovább halmozódnak, nő az államadósság. A konjunktúra-ciklus nem lesz lendületes és hamar, 2-4 év múltán kifulladásra kerülhet. A másik lehetőség a W-alakú válság második mélyhulláma, melynek súlyosságát nem lehet előre látni, de igen súlyos következményei lehetnek.

A dolgozatban sorra vettük a gazdasági fellendülés (általában a gazdasági növekedés) legfontosabb tényezőit. Egyértelmű, hogy a legnagyobb erőt a gazdaságösztönző és a bankmentő állami csomagok adták, mert ezek nélkül pusztító válság következett volna be. A csomagok legalább huszonegyezermilliárd (21 billió) dollárt tesznek ki, ami a világ teljes évi GDP-jének közel 40 százaléka! (Az Egyesült Államok részesedése 13 billió, ami az ország GDP-jének 93 százalékat éri el!) Az állami csomagok túlnyomó része az összeomló bank-szektor mentését szolgálta; az ösztönző rész a világ GDP-jének „csak” négy százalékát éri el.

2009 közepétől a növekedés motorja részben a külkereskedelem és az ipari termelés növekedése volt. Előbbi elérte, utóbbi megközelítette a válság előtti szintjét. Mindezt a kormányzati gazdaságösztönző programok és a transznacionális társaságok belső forgalma serkentette. Mivel a fiskális ösztönzés már határozottan gyengült, az utóbbi hónapokban csökkent az ipar és a nemzetközi kereskedelem dinamizmusa is. Meglehetősen furcsa a helyzet. Az ipari és világkereskedelmi fellendülés csak tompítottan hat a gazdasági növekedésre, mert a végső kereslet gyenge. Akkor hogyan lehetséges a gyors exportexpánzió és az ipari növekedés? Az egyik tényező a nyersanyagárak emelkedése, melynek – a kereslet rugalmatlansága miatt – kicsi a volumenhatása, s e hatás éppen a fogyasztás csökkenése irányába mutat (például a benzinfoogyasztás sok országban csökkent). A másik tényező a készletek feltöltése és a TNC-k belső forgalma, mely közvetlenül nem feltétlenül követeli meg a végső piaci realizálást (eladást). A harmadik tényező pedig valószínűleg az lehet, hogy újabb

reálgazdasági buborékosodás (túlkapacitás, készletfelhalmozás, túltermelés, nyersanyagárak spekulációs szárnyalása) kezdődött az állami csomagok pénzeszközei által támogatva.

A növekedés egyéb tényezői közül a lakossági fogyasztás egyelőre mérsékelt motorja a gazdasági expanciónak, inkább stabilizátora (mintegy 2,0 százalékkal nőtt a lakossági kereslet 2009 és 2010 első negyedéve között). A közületi fogyasztás a fejlett országok átlagában éves szinten 2,5 százalékkal nőtt. Ez már éppen stabilizáló, talán némileg húzóerő. A beruházások még nem tanúskodnak a fellendülés tartós lehetőségéről. Az állótőke-investíciók visszaesése 2009 végére megállt, de 2010 első felében újra megjelent. A forgalomban lévő pénzmennyiség adatai arról tanúskodnak, hogy a monetáris ösztönzés lehetőségével különösen 2009-ben éltek a meghatározó országok. 2010 folyamán általában 2-7 százalékkal nő a szélesebb értelemben vett pénzmennyiség (M2, M3, M4), ami továbbra is lendítőerő. Ebből a lehetőségből azonban az euró-zóna kimarad, mivel itt lényegében stagnál a teljes pénzeszköz-mennyiség (miközben a készpénzállomány évi tíz százalékkal emelkedett). A termelékenység alakulásáról nem lehet friss adatokat találni. Ez a tényező válságos időszakban soha sem szokott húzóerővé válni – legalábbis stagnálni szokott.

Az összefoglalóban külön és kiemelten kell szólni a BRIC-országokról, Kínáról, Indiáról, Brazíliáról és Oroszországról, valamint egyes gyorsan iparosodó ázsiai országokról. A második világháború óta először fordul elő, hogy egy „új” országcsoporthat jelentős mértékben hat a világgazdasági folyamatokra, a világgazdasági válságból való kilábalás menetére és ütemére. A válság ezen országok többségét is megtépázta, s 2009-ben növekedésük megállt vagy csökkent. A két jelentős kivétel éppen a két legnagyobb gazdaság volt: Kína, mely kilenc százalékkal szárnyalt, és India, a maga hat százalék körüli növekedésével. Ezzel fékeztek az általános visszaesést.

A BRIC és az újonnan iparosodó országok szerepének fontossága 2010 folyamán

került igazán felszínre.¹⁰ Miközben a fejlett országok még a növekedési pálya megindításával, fenntarthatóságával és bizonytalanságaival küzdenek, a feltörekvő országokban gyorsütemű a fellendülés. A folyó év során Kína 10, India 9, Brazília 7, Oroszország 4, a NICS-országok legalább 7 százalékos GDP-növekedés elébe néznek. A BRIC-országok húzó hatása nyomán a feltörekvő és fejlődő országok összesítve 6,8 százalékos ütemben nőnek.¹¹ Ezzel – mert a feltörekvő és a fejlődő országok együttesen a világ GDP-jével közel felét adják – nagymértékben hozzájárulnak a globális világgazdasági dinamizmushoz, mely várhatóan 4,6 százalék körül lesz, ami eléri a válság előtti ütemet.

A válság során a BRIC-országok külkereskedelme is visszaesett. India volt a kivétel. 2010 folyamán azonban már különösen gyorsan (éves szintre átszámítva 30-50 százalékkal) nőtt a BRIC-országok, az újonnan iparosodók és az olajtermelő országok exportjának értéke. A világ immár legjelentősebb exportőrországa, Kína kivételével 2010 júniusában 43 százalékkal haladta meg egy évvel korábbi szintjét. Bár ugyanezen időszakban a fejlett országok nemzetközi áruforgalma is gyorsan, mintegy húsz százalékkal nőtt, a feltörekvő országok impozáns exportlendülete jelentős húzóerőt jelent.

Kína, Dél-Korea, India ipari termelése a válságos években is gyors ütemben nőtt, csak nagyon rövid időre torpant meg. Brazília és Oroszország ipara azonban közel egy évig gondokkal küzdött, mielőtt 2010 végétől újra vágtni kezdett. 2010. júniusi

adatok szerint Kínában 14, Indiában 13, Tajvanon 31, Dél-Koreában 22, Szingapúrban 59, Brazíliában 15 százalékos bővülés volt az ipari kibocsátásban az egy évvel korábbi szinthez képest. Míg a legfejlettebb országok nagy többsége mintegy tíz százalékponttal elmarad a válság előtti (2007-es) termeléséhez képest, a BRIC-országok – Oroszország kivételével – már meghaladták azt.

Kína, India és Brazília esetében nem szabad elfelejteni, hogy részben a területükön működő transznacionális társaságok termelő és exporttevékenysége nőtt. Kínában azonban a döntő tényező a gazdaságpolitikai lépésváltás: a hatalmas, az USA ösztönző csomagját közelítő, 650 milliárd dolláros állami rásegítés és ezzel párhuzamosan a belső piac felfűtése, a fogyasztás ösztönzése. Ez utóbbi már inflációs veszélyt és az ingatlanpiacon súlyos buborékosodást okozott. Oroszországban pedig a szénhidrogének árának alakulása határozza meg jelentős mértékben az ipari termelés, az export és a GDP alakulását.

* * * * *

¹⁰ Mivel a BRIC-országok vásárlóerő-paritáson számítva már a globális GDP több mint negyedét adják, az ázsiai iparosodó országok további 5-7 százalékát, ezen országcsoporthoz növekedése erősen hat a globális gazdasági folyamatokra, az ezeket tükröző statisztikai adatokra. (Az IMF például vásárlóerő-paritáson összesíti a világ GDP adatait.) Valutaárfolyamokon mérve a BRIC-országok a globális GDP 15-17 százalékát adják, a NIC-országok 5-7 százalékát. Az így számolt összesen 20-25 százalékos súlyuk sem elhanyagolható. (Az UNCTAD például hivatalos valutaárfolyamok alapján számítja ki a globális GDP-t és annak növekedését.)

¹¹ A folyó évben Latin-Amerikában és Afrikában is gyors ütemű, 4-5 százalékos lesz a gazdasági növekedés, amiben közrejátszanak a magas nyersanyagárak is.

REFERENCIÁK

- ‘The Austerity Debate (2010)’. *Financial Times*.
<http://www.ft.com/cms/s/0/dc3ac844-9010-11df-91b6-00144feab49a.html>
- ‘Concerns about the Sustainability of the Global Recovery Rise.’ *Economic Intelligence Unit* (The Economist) Forecasting Service. July 14th 2010.
<http://gfs.eiu.com/Article.aspx?articleType=gef&articleId=1937272778&secID=1>
- DESA (2010): *Monthly Briefing. World Economic Situation and Prospects*. UN Department of Economic and Social Affairs No. 17. 4 March 2010. p. 4.
http://www.un.org/esa/analysis/publications/wespmbn/sgnote_17.pdf és No. 21. July 2010
http://www.un.org/esa/analysis/publications/dpad_wespmbn.html
- Farkas Péter (2010): *A világgazdasági válság és tanulságai*. Előadás ‘A világgazdasági környezet és hatása Magyarországra’ c. szakértői tanácskozáson. Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács, 2010. március 31. Kézirat.
- ‘GDP Contraction Coming In Second Quarter 2010?’ *MISH’S Global Economic Trend Analysis*.
<http://globaleconomicanalysis.blogspot.com/2010/02/gdp-contraction-coming-in-second.html>
- Inotai András (2009): ‘Megjegyzések a globális válsághoz és válságkezeléshez – magyar szempontból.’ *Sajtótájékoztató anyaga, 2009. július 30., pp. 9-12*. Lásd még: ‘A válság utáni krízis.’ *Népszabadság*, 2009. augusztus 15. *Hétvége*. p. 1. és 5.
- OECD (2010): Pier Carlo Cadoan: *What is the Economic Outlook for OECD Countries? An Interim Assessment*. Paris. 7th April 2010.
<http://www.oecd.org/dataoecd/7/44/44938378.pdf>
- Prasad, Eswar – Sorkin, Isaac (2009/1): *Assessing the G-20 Stimulus Plans: A Deeper Look*. The Brookings Institution.
http://www.brookings.edu/articles/2009/03_g20_stimulus_prasad.aspx
- Prasad, Eswar – Sorkin, Isaac (2009/2): *Understanding the G-20 Economic Stimulus Plans*. The Brookings Institution.
http://www.brookings.edu/reports/2009/03_g20_stimulus_prasad.aspx
- ‘Report to the TPRB from the Director-General on Trade Related Developments (2010).’ *WTO Trade Policy Review*. WT/TPR/OV/W3. 14 June.
http://www.wto.org/english/news_e/archive_e/trdev_arc_e.htm
- Roubini, Nouriel (2009): ‘The Risks of a Double-dip, W-shaped Recession May be Growing.’ *Tajpej Times*, June 21.

TÁBLÁZATOK, ÁBRÁK

1. táblázat
GDP-növekedési ütemek a kiadások alapján
(negyedév/negyedév)

	2007	2008				2009				2010 1. né
		1. né	2. né	3. né	4. né	1. né	2. né	3. né	4. né	
Ausztrália	0,6	1,0	0,6	0,3	-0,9	0,8	0,7	0,3	1,1	0,5
Ausztria	1,1	1,2	0,2	-0,6	-1,3	-2,2	-0,5	0,5	0,4	0,6
Belgium	0,4	0,5	0,4	-0,2	-2,1	-1,7	-0,1	0,7	0,3	0,1
Csehország	1,0	0,3	0,7	0,2	-0,7	-4,1	-0,3	0,6	0,5	0,5
Dánia	0,6	-1,3	1,3	-1,3	-2,3	-1,8	-1,9	0,4	0,2	0,5
Finnország	0,9	0,2	0,9	0,1	-3,9	-5,2	-0,3	0,3	-0,2	-0,4
Franciaország	0,3	0,5	-0,4	-0,2	-1,5	-1,3	0,3	0,2	0,6	0,1
Görögország	0,5	0,7	0,6	0,1	-0,7	-1,0	-0,3	-0,5	-0,8	-1,0
Hollandia	1,4	1,0	0,0	-0,7	-1,2	-2,3	-1,1	0,5	0,5	0,3
Írország	2,1	-1,2	-2,1	0,0	-4,7	-2,0	-0,7	-0,1	-2,7	2,7
Izland	-6,8	4,3	-4,2	3,8	-1,6	-4,2	1,2	-7,2	0,7	0,6
Japán	0,4	0,7	-1,1	-1,3	-2,7	-3,6	1,5	-0,1	1,1	1,2
Kanada	0,3	-0,2	0,1	0,1	-0,9	-1,8	-0,9	0,2	1,2	1,5
Korea	1,7	1,2	0,3	-0,1	-4,5	0,2	2,4	3,2	0,2	2,1
Lengyelország	2,2	1,2	0,8	0,8	-0,3	0,3	0,7	0,6	1,1	0,5
Luxemburg	0,6	0,5	0,0	-2,1	-2,7	-1,3	-1,6	4,8	1,2	-0,3
Magyarország	0,6	1,0	-0,2	-0,9	-2,3	-2,3	-1,4	-1,2	0,2	0,9
Mexikó	0,8	1,2	-0,4	-0,1	-1,9	-6,9	0,3	2,5	1,9	-0,3
Németország	0,1	1,6	-0,6	-0,3	-2,4	-3,5	0,4	0,7	0,2	0,2
Norvégia	1,1	0,2	0,3	-0,7	0,2	-0,7	-1,2	0,5	0,1	-0,1
Olaszország	-0,5	0,4	-0,6	-0,9	-2,2	-2,7	-0,5	0,5	-0,1	0,4
Portugália	0,5	0,1	0,2	-0,5	-1,7	-1,9	0,6	0,5	-0,1	1,1
Spanyolország	0,6	0,4	0,0	-0,6	-1,1	-1,7	-1,0	-0,3	-0,1	0,1
Svájc	1,0	0,6	0,3	-0,5	-0,7	-1,0	-0,1	0,5	0,8	0,4
Svédország	0,5	0,3	-0,3	-0,6	-4,4	-0,9	0,0	-0,1	0,4	1,4
Szlovákia	5,8	-2,0	1,6	1,2	0,6	-8,1	1,2	1,6	1,7	0,8
Törökország ^{a)}	2,0	0,8	-0,4	-1,2	-5,4	-7,0	6,6	2,9	1,7	0,1
Új-Zéland	0,9	-0,3	-0,6	-0,6	-1,0	-0,8	0,1	0,3	0,9	0,6
Egyesült Királyság	0,5	0,7	-0,1	-0,9	-1,8	-2,6	-0,7	-0,3	0,4	0,3
Egyesült Államok	0,5	-0,2	0,4	-0,7	-1,4	-1,6	-0,2	0,6	1,4	0,7
Európai Unió	0,5	0,7	-0,2	-0,5	-1,9	-2,4	-0,3	0,3	0,1	^{b)}
Euróövezet	0,4	0,8	-0,3	-0,4	-1,9	-2,5	-0,1	0,4	0,0	.
G7	0,4	0,3	-0,1	-0,7	-1,7	-2,2	0,1	0,4	1,0	0,7
NAFTA	0,5	-0,1	0,3	-0,6	-1,4	-2,1	-0,2	0,7	1,4	0,6
OECD – Európa	0,6	0,7	-0,2	-0,5	-2,0	-2,6	0,2	0,4	0,3	0,3
OECD – Összes	0,6	0,4	-0,1	-0,6	-1,9	-2,3	0,2	0,6	0,9	0,6

Megjegyzés: ^{a)} Becsült érték; ^{b)} Az EU szerint 0,2.

Forrás: OECD-adatbázis: <http://stats.oecd.org/index.aspx?queryid=350>; Letöltve: 2010. április 10. és 2010. július 24.

2. táblázat
GDP-növekedési ütemek a fejlett és a BRIC-országokban
(Az előző év azonos időszakához képest)^{a)}

	2006	2007	2008	2009	2008				2009				2010 1. né
					1. né	2. né	3. né	4. né	1. né	2. né	3. né	4. né	
USA	2,7	2,1	0,4	-2,4	2,0	1,6	0,0	-1,9	-3,3	-3,8	-2,6	0,1	2,4
Euróövezet	3,1	2,8	0,5	-4,1	2,2	1,4	0,3	-2,0	-5,2	-4,9	-4,1	-2,1	0,6
Japán	2,0	2,4	-1,2	-5,2	1,0	-0,3	-1,3	-4,2	-8,6	-6,1	-4,9	-1,4	4,2
Brazília	3,9	6,1	5,1	-0,2	6,5	6,5	6,9	0,9	-2,0	-1,7	-1,3	4,4	8,9
India	9,6	9,9	6,4	5,7	8,8	7,3	6,6	3,3	3,9	5,1	6,2	7,5	11,3
Kína	11,6	13,0	9,6	9,1	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Oroszország	7,7	8,1	5,6	.	9,0	7,7	5,7	1,1	-9,7	-10,8	9,2	.	.

^{a)} Szezonálisan kiigazított adatok.

Forrás: <http://www.principalglobalindicators.org/default.aspx>; World Economic Outlook April 2010, p. 160; World Economic Outlook Update, July 7, 2010.

3. táblázat
A GDP, az ipari termelés, a fogyasztói árak és a munkanélküliség alakulása
(éves változás százalékban, illetve százalék)

	GDP				Ipari termelés	Fogyasztói árak			Munka- nélküli- ségi ráta (százalék)
	Leg- utóbbi né.	né. ^{a)}	2010 ^{b)}	2011 ^{b)}		Leg- utóbbi né.	Egy éve	2010 ^{b)}	
Egyesült Államok	2,4 _{Q1}	2,7	3,1	2,9	8,2 _{Jún.}	1,1 _{Jún.}	-1,4	1,7	9,5 _{Jún.}
Japán	4,6 _{Q1}	5,0	3,1	1,7	20,2 _{Máj.}	-0,9 _{Máj.}	-1,1	-0,9	5,2 _{Máj.}
Kína	10,3 _{Q2}	.	9,9	8,3	13,7 _{Jún.}	2,9 _{Jún.}	-1,7	3,1	9,6 ₂₀₀₉
Egyesült Királyság	-0,2 _{Q1}	1,3	1,2	1,8	2,5 _{Máj.}	3,2 _{Jún.}	1,8	3,0	7,8 _{Máj.}
Kanada	2,2 _{Q1}	6,1	3,5	2,9	3,6 _{Apr.}	1,4 _{Máj.}	0,1	1,8	7,9 _{Jún.}
Euróövezet	0,6 _{Q1}	0,8	1,1	1,2	9,4 _{Máj.}	1,4 _{Jún.}	-0,1	1,5	10,0 _{Máj.}
Ausztria	0,2 _{Q1}	-0,4	1,1	1,2	6,9 _{Apr.}	2,0 _{Jún.}	0	1,6	4,0 _{Máj.}
Belgium	1,0 _{Q1}	0,4	1,1	1,3	6,9 _{Apr.}	2,5 _{Jún.}	-1,1	1,9	11,3 _{Máj.}
Franciaország	1,2 _{Q1}	0,5	1,4	1,4	8,2 _{Máj.}	1,5 _{Jún.}	-0,5	1,7	9,9 _{Máj.}
Németország	1,7 _{Q1}	0,6	1,9	1,6	12,4 _{Máj.}	0,9 _{Jún.}	0,1	1,1	7,7 _{Jún.}
Görögország	-2,5 _{Q1}	-4,0	-4,5	-4,3	-4,9 _{Máj.}	5,2 _{Jún.}	0,5	2,7	11,6 _{Márc.}
Olaszország	0,5 _{Q1}	1,7	0,9	0,9	7,3 _{Máj.}	1,3 _{Jún.}	0,6	1,5	8,7 _{Máj.}
Hollandia	0,6 _{Q1}	1,0	1,1	1,3	7,2 _{Máj.}	0,8 _{Jún.}	1,4	1,2	5,5 _{Jún.}
Spanyolország	-1,3 _{Q1}	0,3	-0,5	0,4	5,1 _{Máj.}	1,5 _{Jún.}	-1,0	1,6	19,9 _{Máj.}
Csehország	1,1 _{Q1}	2,0	0,9	2,0	16,9 _{Máj.}	1,2 _{Jún.}	1,2	1,6	8,5 _{Jún.}
Dánia	-0,4 _{Q1}	1,8	1,5	1,8	2,7 _{Máj.}	1,7 _{Jún.}	1,2	2,1	4,1 _{Máj.}
Magyarország	0,1 _{Q1}	3,6	-0,3	2,5	13,7 _{Máj.}	5,3 _{Jún.}	3,7	4,4	11,4 _{Máj.}
Norvégia	-0,9 _{Q1}	-0,5	1,3	1,4	-0,8 _{Máj.}	1,9 _{Jún.}	3,4	2,5	3,7 _{Apr.}
Lengyelország	3,0 _{Q1}	0	3,0	3,4	14,5 _{Jún.}	2,3 _{Jún.}	3,5	2,7	11,9 _{Máj.}
Oroszország	-2,9 _{Q1}	.	4,8	4,0	9,7 _{Jún.}	5,8 _{Jún.}	11,9	6,4	6,8 _{Jún.}
Svédország	3,0 _{Q1}	5,9	3,0	2,5	12,4 _{Máj.}	0,9 _{Jún.}	-0,6	1,3	8,8 _{Máj.}
Svájc	2,2 _{Q1}	1,6	1,9	1,8	5,3 _{Q1}	0,5 _{Jún.}	-0,9	1,0	3,9 _{Jún.}
Törökország	11,7 _{Q1}	0	5,0	3,9	15,6 _{Máj.}	8,4 _{Jún.}	5,7	8,7	12,0 _{Apr.}
Ausztrália	2,7 _{Q1}	2,0	3,1	3,4	3,4 _{Q1}	2,9 _{Q1}	2,5	2,9	5,1 _{Jún.}
Hongkong	8,2 _{Q1}	10,4	5,5	4,4	0,4 _{Q1}	2,5 _{Máj.}	0,1	2,4	4,6 _{Jún.}
India	8,6 _{Q1}	.	7,9	8,1	11,5 _{Máj.}	13,9 _{Máj.}	8,6	11,5	10,7 ₂₀₀₉
Indonézia	5,7 _{Q1}	.	5,6	5,9	3,7 _{Máj.}	5,0 _{Jún.}	3,7	5,1	7,4 _{Febr.}
Malajzia	10,1 _{Q1}	.	6,8	4,0	12,5 _{Máj.}	1,7 _{Jún.}	-1,4	1,7	3,2 _{Apr.}
Pakisztán	2,0 ₂₀₀₉	.	4,4	4,1	6,0 _{Máj.}	12,7 _{Jún.}	13,1	11,6	5,5 _{Júl.}
Szingapúr	19,3 _{Q2}	26,0	8,4	4,5	58,6 _{Máj.}	3,2 _{Máj.}	0,2	2,3	2,2 _{1.né.}
Dél-Korea	8,1 _{Q1}	8,8	5,9	4,0	21,5 _{Máj.}	2,6 _{Jún.}	2,0	3,0	4,4 _{Jún.}
Tajvan	13,3 _{Q1}	11,3	7,6	4,3	30,7 _{Máj.}	1,2 _{Jún.}	-2,0	1,5	3,5 _{Jún.}
Thaiföld	12,0 _{Q1}	16,0	4,1	4,1	17,2 _{Máj.}	3,2 _{Jún.}	-4,0	3,5	1,2 _{Apr.}
Argentína	6,8 _{Q1}	12,5	4,5	2,9	9,3 _{Apr.}	11,0 _{Jún.}	5,3	11,2	8,3 _{Q1}

	GDP				Ipari termelés	Fogyasztói árak			Munka- nélküli- ségi ráta (százalék)
	Leg- utóbbi né.	né. ^{a)}	2010 ^{b)}	2011 ^{b)}		Leg- utóbbi né.	Egy éve	2010 ^{b)}	
Brazília	9,0 _{Q1}	11,4	7,8	4,5	14,8 _{Máj.}	4,8 _{Jún.}	4,8	5,4	7,5 _{Máj.}
Chile	1,0 _{Q1}	-5,9	5,0	4,7	4,2 _{Máj.}	1,2 _{Jún.}	1,9	2,1	8,8 _{Máj.}
Kolumbia	4,4 _{Q1}	0	2,5	3,8	7,5 _{Máj.}	2,3 _{Jún.}	3,8	2,6	12,1 _{Máj.}
Mexikó	4,3 _{Q1}	-1,4	4,6	3,5	8,4 _{Máj.}	3,7 _{Jún.}	5,7	4,3	5,1 _{Máj.}
Venezuela	-5,8 _{Q1}	.	-5,5	-2,5	-13,3 _{Máj.}	31,8 _{Jún.}	27,4	33,2	9,2 _{Q1}
Egyiptom	5,8 _{Q1}	.	5,4	5,4	4,4 _{Q1}	10,7 _{Jún.}	10,0	11,8	9,1 _{Q1}
Izrael	1,3 _{Q1}	3,4	3,2	3,3	10,9 _{Máj.}	2,4 _{Jún.}	3,6	2,2	7,7 _{Q1}
Szaúd-Arábia	0,2 ₂₀₀₉	.	3,6	3,7	.	5,4 _{Máj.}	5,5	3,5	.
Dél-Afrika	1,6 _{Q1}	4,6	2,8	3,7	7,9 _{Máj.}	4,6 _{Máj.}	8,0	5,8	25,2 _{Marc.}
Észtország	-2,0 _{Q1}	.	0,5	3,1	17,1 _{Máj.}	3,5 _{Jún.}	0,9	1,9	19,8 _{Q1}
Finnország	-0,8 _{Q1}	-1,8	0,8	0,9	11,3 _{Máj.}	0,9 _{Jún.}	-0,1	1,1	8,4 _{Máj.}
Izland	-6,8 _{Q1}	2,4	-1,2	0,8	-6,9 ₂₀₀₉	5,7 _{Jún.}	12,2	6,5	7,6 _{Jún.}
Írország	-0,7 _{Q1}	11,1	-0,4	1,2	9,5 _{Máj.}	-0,9 _{Jún.}	-5,4	-2,1	13,4 _{Jún.}
Lettország	-6,0 _{Q1}	.	-2,3	3,0	10,9 _{Máj.}	-1,4 _{Jún.}	3,4	-2,0	22,5 _{Apr.}
Litvánia	-2,9 _{Q1}	-15,4	-1,8	2,3	3,2 _{Máj.}	0,6 _{Máj.}	5,3	1,7	15,1 _{Máj.}
Luxemburg	2,5 _{Q1}	-2,0	2,6	2,0	27,0 _{Apr.}	1,9 _{Jún.}	-0,3	2,2	5,7 _{Máj.}
Új-Zéland	2,5 _{Q1}	2,5	2,9	3,2	-1,4 _{Q4}	1,8 _{Q2}	1,9	4,3	6,0 _{Q1}
Peru	9,2 _{Máj.}	.	5,7	5,0	16,4 _{Apr.}	1,6 _{Jún.}	3,1	1,6	6,7 _{Máj.}
Fülöp-szigetek	7,3 _{Q1}	12,6	6,2	4,3	28,6 _{Apr.}	3,9 _{Jún.}	1,5	4,6	8,0 _{Q2}
Portugália	1,7 _{Q1}	4,1	0,3	-1,1	1,6 _{Máj.}	1,2 _{Jún.}	-1,6	1,0	10,6 _{Q1}
Szlovákia	4,8 _{Q1}	.	3,5	3,3	31,0 _{Máj.}	1,0 _{Jún.}	1,8	1,5	12,2 _{Máj.}
Szlovénia	-1,2 _{Q1}	.	1,2	2,3	14,3 _{Máj.}	1,9 _{Jún.}	0,3	1,8	10,6 _{Apr.}
Ukrajna	-7,5 _{Q4}	.	3,5	4,0	8,9 _{Jún.}	6,9 _{Jún.}	8,5	9,2	1,5 _{Máj.}
Vietnam	6,4 _{Q2}	.	6,4	6,9	14,6 _{Jún.}	8,7 _{Jún.}	3,9	9,3	4,7 ₂₀₀₈

Megjegyzés: a) Az előző negyedévhez képes, majd évre átszámítva. b) Az Economist vagy az EIU előrejelzése.

Forrás: The Economist 2010. április 8.

4. táblázat
A GDP növekedése (2008–9) és prognózisai (2010–11)
(százalék)

	2008	2009	2010	2011
Világpiaci árfolyamon összesítve ¹	1,8	-2,0	3,6	3,4
<i>Világ vásárlóerő-paritáson összesítve¹</i>	<i>3,0</i>	<i>-0,6</i>	<i>4,6</i>	<i>4,3</i>
Egyesült Államok	0,4	-2,4	3,3	2,9
Európai Unió	0,9	-4,1	1,0	1,6
Euróövezet	0,6	-4,1	1,0	1,3
Németország	1,2	-4,9	1,4	1,6
Franciaország	0,1	-2,5	1,4	1,6
Olaszország	-1,3	-5,0	0,9	1,1
Spanyolország	0,9	-3,6	-0,4	0,6
Egyesült Királyság	0,5	-4,9	1,2	2,1
Japán	-1,2	-5,2	2,4	1,8
Kanada	0,5	-2,5	3,6	2,8
Egyéb fejlett országok	1,7	-1,2	4,6	3,7
Újonnan iparosodott ázsiai országok	1,8	-0,9	6,7	4,7
<i>Felemelkedő és fejlődő országok²</i>	<i>6,1</i>	<i>2,5</i>	<i>6,8</i>	<i>6,4</i>
Közép- és Kelet-Európa	3,1	-3,6	3,2	3,4
FÁK	5,5	-6,6	4,3	4,3
Oroszország	5,6	-7,9	4,3	4,1
Oroszország nélkül	5,3	-3,4	4,4	4,7
Fejlődő ázsiai országok	7,7	6,9	9,2	8,5
Kína	9,6	9,1	10,5	9,6
India	6,4	5,7	9,4	8,4
ASEAN5 ³	4,7	1,7	6,4	5,5
Közel-Kelet és Észak-Afrika	5,3	2,4	4,5	4,9
Szaharától déli Afrika	5,6	2,2	5,0	5,9
Latin-Amerika	4,2	-1,8	4,8	4,0
Brazília	5,1	-0,2	7,1	4,2
Mexikó	1,5	-6,5	4,5	4,4

Megjegyzések: ¹⁾ A globális GDP 90 százalékát képviselő országok adataival számítva. Szezonálisan kiigazított adatok. ²⁾ A felemelkedő és fejlődő országok gazdaságának 79 százalékát tartalmazó adatok. ³⁾ Indonézia, Malajzia, Fülöp-szigetek, Thaiföld és Vietnam.

Forrás: World Economic Outlook Update Restoring Confidence without Harming Recovery IMF. July 7, 2010
<http://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2010/update/02/index.htm>

5. táblázat
A globális pénzügyi válság kezelésére
2008. szeptember 1. és 2009. március 31. között felajánlott állami alapok

	A GDP arányában		Nagyságuk		
	Százalék		Milliárd USD		Év
	Összesen	Ebből költségvetési ösztönzésre	Összesen	Ebből költségvetési ösztönzésre	A költségvetési csomag időtartama
Argentína	7,3	6,4	25	22	1
Ausztrália	0,7	0,0	7	0	
Belgium	30,9	0,0	164	0	
Brazília	5,1	3,6	85	60	1
Kanada	25,3	3,3	396	52	2
Chile	2,8	2,8	5	5	1
Kína	4,5	4,0	190	169	2
Franciaország	23,0	4,0	685	119	3
Németország	28,0	6,3	1069	241	3
Görögország	11,6	0,0	43	0	
Hongkong	2,4	2,4	5	5	1
Magyarország	6,2	0,0	10	0	
Izland	263,0	0,0	50	0	
India	7,5	1,9	93	24	1
Indonézia	1,6	1,5	8	7	1
Olaszország	4,5	0,7	108	17	3
Japán	27,7	14,8	1342	717	1
Kazahsztán	11,1	11,1	16	16	2
Korea	19,8	5,5	189	52	1
Malajzia	9,1	2,8	18	5	2
Mexikó	1,5	1,5	17	17	1
Hollandia	39,8	0,0	362	0	
Norvégia	13,8	0,0	66	0	
Peru	2,5	2,5	3	3	1
Fülöp-szigetek	3,1	3,1	5	5	1
Lengyelország	3,6	0,0	20	0	
Portugália	14,4	0,0	37	0	
Oroszország	15,1	8,0	269	142	1
Szaúd-Arábia	9,4	0,0	50	0	
Szingapúr	8,0	8,0	15	15	1
Dél-Afrika	3,7	3,7	11	11	3
Spanyolország	27,3	4,5	460	76	3
Svédország	70,0	0,0	359	0	
Svájc	12,1	0,0	60	0	
Tajvan	2,1	2,1	9	9	1
Thaiföld	3,4	3,4	9	9	1
Törökország	0,2	0,0	2	0	
Egyesült Királyság	51,6	4,1	1438	114	3
Egyesült Államok	92,9	5,2	13255	742	3
Világ	33,8	4,3	20955	2655	

Megjegyzés:

a) A mentőcsomagok tartalma országonként változó, ezért az összehasonlításuk korlátozottan lehetséges.

b) Tartalmazza a pénzügyi kivásárlási csomagokat, beleértve a kormánygaranciákat a rossz hitelekre, a pénzügyi rendszer likviditásának növekedését, valamint a költségvetési gazdaság ösztönzését.

Forrás: http://www.un.org=esa/policy/publications/wespmbn/sgnote_7.pdf

6. táblázat
A gazdaságösztönző állami költségvetési programok volumene
és az adókönnyítések aránya 2009-ben

	A válság előtti helyzet		Kiadások 2009-ben			A programok nagysága összesen		
	Bruttó állami adóssága GDP-ben 2008-ban (%)	Költségvetési egyenleg a GDP arányában 2008-ban (%)	Md. USD	A 2008. évi GDP százalékában	Adókönnyítés aránya, százalék	Md. USD	A 2008. évi GDP százalékában	Adókönnyítés aránya, százalék
Argentína	51,0	1,7	4,4	1,3	0,0	4,4	1,3	0,0
Ausztrália	15,4	0,3	8,5	0,8	47,9	19,3	1,8	41,2
Brazília	40,7	.	5,1	0,3	100,0	8,6	0,5	100,0
Kanada	62,3	0,1	23,2	1,5	40,4	43,6	2,8	45,4
Kína	15,7	0,4	90,1	2,1	0,0	204,3	4,8	0,0
Franciaország	64,4	-2,9	20,5	0,7	6,5	20,5	0,7	6,5
Németország	62,6	0,9	55,8	1,5	68,0	130,4	3,4	68,0
India	59,0	-4,2	6,5	0,5	0,0	6,5	0,5	0,0
Indonézia	30,1	-1,3	6,7	1,3	79,0	12,5	2,5	79,0
Olaszország	103,7	-2,7	4,7	0,2	0,0	7,0	0,3	0,0
Japán	170,4	-3,1	66,1	1,4	30,0	104,4	2,2	30,0
Korea	27,2	0,9	13,7	1,4	17,0	26,1	2,7	17,0
Mexikó	20,3	0,0	11,4	1,0	0,0	11,4	1,0	0,0
Oroszország	6,8	6,2	30,0	1,7	100,0	30,0	1,7	100,0
Szaúd-Arábia	17,7	11,2	17,6	3,3	0,0	49,6	9,4	0,0
Dél-Afrika	29,9	0,2	4,0	1,3	0,0	7,9	2,6	0,0
Spanyolország	38,5	-2,4	18,2	1,1	36,7	75,3	4,5	36,7
Törökország	37,1	-1,5	0,0	0,0	.	0,0	0,0	.
Egyesült Királyság	47,2	-4,8	37,9	1,4	73,0	40,8	1,5	73,0
Egyesült Államok	60,8	-3,2	268,0	1,9	44,0	841,2	5,9	34,8

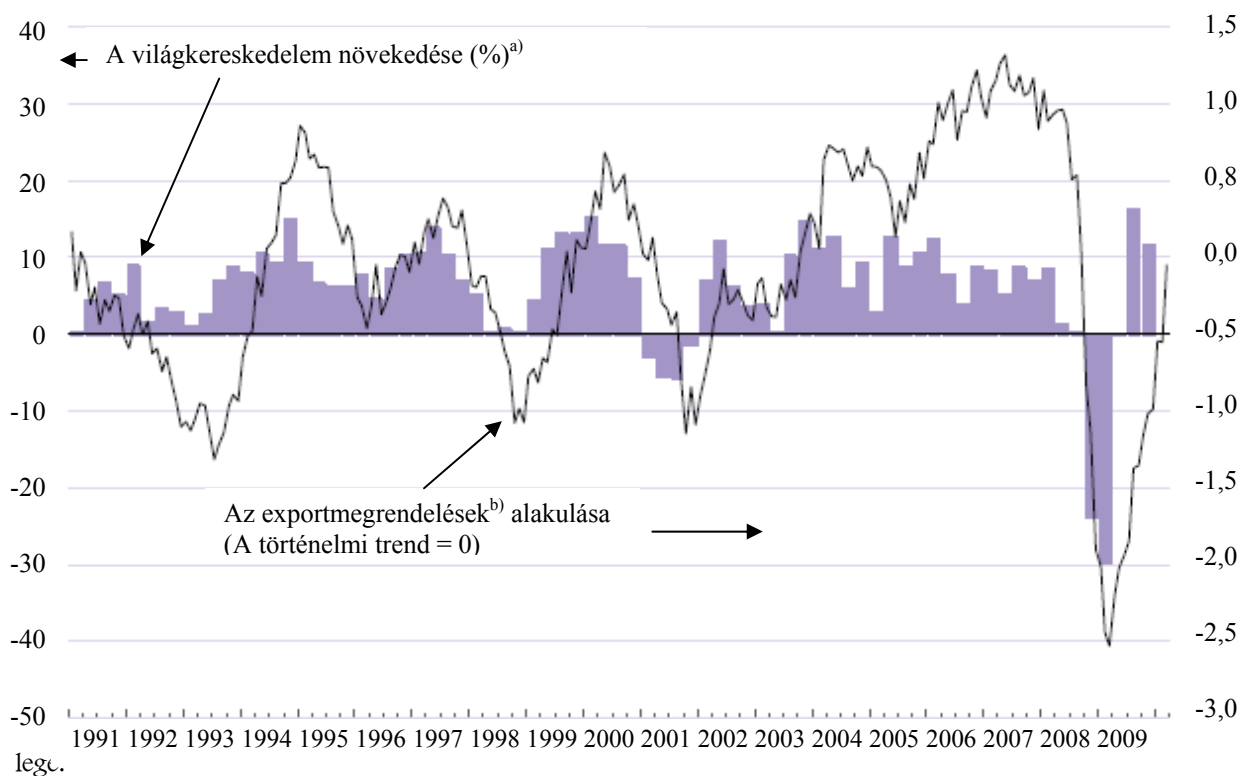
Forrás: Prasad, Eswar- Sorkin, Isaac (2009): Assessing the G-20 Stimulus Plans: A Deeper Look. The Brookings Institution. http://www.brookings.edu/articles/2009/03_g20_stimulus_prasad.aspx

7. táblázat
Az áruexport értékének növekedése az előző évhez, illetve annak azonos időszakához képest

	Év			Negyedév							Hónap									
	2007	2008	2009	2008		2009				2010	2009					2010				
				3. né	4. né	1. né	2. né	3. né	4. né		1. né	Júl.	Szept.	Okt.	Nov.	Dec.	Jan.	Febr.	Marc.	Ápr.
Argentína	19,8	26,5	-20,6	49,4	-5,7	-25,9	-11,9	-33,8	-6,7	11,2	-30,5	-34,4	-22,7	-3,2	12,3	18,6	3,0	12,5	22,3	26,1
Ausztrália	14,4	32,5	-17,7	49,9	16,6	-3,7	-25,3	-29,0	-5,3	11,2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Brazília	16,6	23,2	-22,7	38,8	6,9	-19,4	-25,4	-30,5	-12,5	25,8	-30,9	-30,7	-23,9	-14,2	4,7	15,6	27,2	33,2	23,0	47,7
Kanada	7,0	8,5	.	18,8	-10,7	-34,4	-40,0	-34,1	-9,6	25,7	-38,2	-30,4	-21,2	-9,3	4,1	21,0	19,8	33,1	33,1	.
Kína	25,6	17,3	-15,9	23,1	4,4	-19,7	-23,4	-20,3	0,2	.	-22,9	-15,1	-13,7	-1,2	17,6	21,0	.	.	.	.
Euróövezet	14,7	9,4	-22,6	15,2	-16,7	-31,0	-34,4	-22,5	3,9	14,1	-28,7	-15,5	-6,8	12,3	9,5	8,4	14,2	19,3	17,5	8,6
Franciaország	12,4	10,1	-22,2	14,5	-14,4	-31,6	-31,6	-21,3	0,1	14,7	-25,8	-15,6	-4,6	8,1	0,1	11,4	18,3	18,3	19,2	-0,2
Németország	18,0	9,6	-22,3	12,7	-15,2	-30,8	-34,5	-22,9	4,8	17,1	-26,8	-17,9	-6,9	12,9	11,1	6,7	16,3	27,4	19,6	17,6
India	23,1	29,7	-19,2	39,6	-8,4	-20,2	-34,3	-23,0	17,2	35,1	-29,1	-12,2	0,3	18,2	9,3	9,0	31,8	54,1	39,0	35,5
Indonézia	14,7	24,4	-19,4	26,5	18,0	-30,9	-25,8	-17,8	20,6	43,3	-19,2	-21,7	5,0	11,4	62,7	41,5	42,6	45,3	46,6	.
Olaszország	20,1	9,0	-25,5	12,9	-15,6	-33,3	-35,3	-25,1	-2,4	13,1	-29,3	-17,1	-16,2	6,1	4,0	6,5	11,7	19,9	17,1	7,8
Japán	7,8	12,3	-26,1	10,5	-5,3	-41,8	-34,0	-24,5	-1,0	.	-28,2	-19,0	-14,8	1,6	14,2	39,8	49,0	.	.	.
Korea	14,1	13,6	-14,3	27,0	-9,9	-25,2	-21,1	-17,6	9,7	36,2	-22,1	-9,4	-8,5	17,9	32,8	45,5	30,6	34,2	29,8	40,5
Mexikó	8,6	7,3	-21,3	12,2	-14,1	-28,6	-31,7	-26,2	5,8	32,6	-34,8	-17,4	-10,2	9,3	22,8	26,7	31,2	39,0	43,2	.
Oroszország	16,6	33,1	-35,6	52,9	-10,4	-47,9	-46,1	-39,7	-2,6	61,6	-44,3	-34,2	-22,3	2,4	20,1	56,1	66,3	62,2	52,2	.
Szaúd-Arábia	10,4	34,3	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Dél-Afrika	20,0	21,3	-26,0	34,4	-6,2	-36,1	-33,3	-28,8	-1,9	.	-30,4	-20,1	-12,5	14,3	24,6	34,2	19,3	.	.	.
Törökország	25,4	23,1	-22,6	36,4	-13,2	-26,1	-34,7	-30,4	8,2	7,0	-28,1	-33,7	3,9	-5,2	30,3	-0,2	-1,1	22,4	25,2	34,5
Egyesült Királyság	1,7	5,8	-22,5	17,0	-20,5	-30,6	-33,2	-26,0	4,4	21,6	-32,3	-19,3	-8,6	9,8	17,6	18,0	23,4	23,4	20,2	14,3
Egyesült Államok	12,0	11,9	-18,8	17,1	-4,2	-22,4	-26,9	-22,3	-1,6	20,3	-25,1	-13,8	-9,8	-2,6	12,1	18,6	16,6	25,7	26,7	26,1

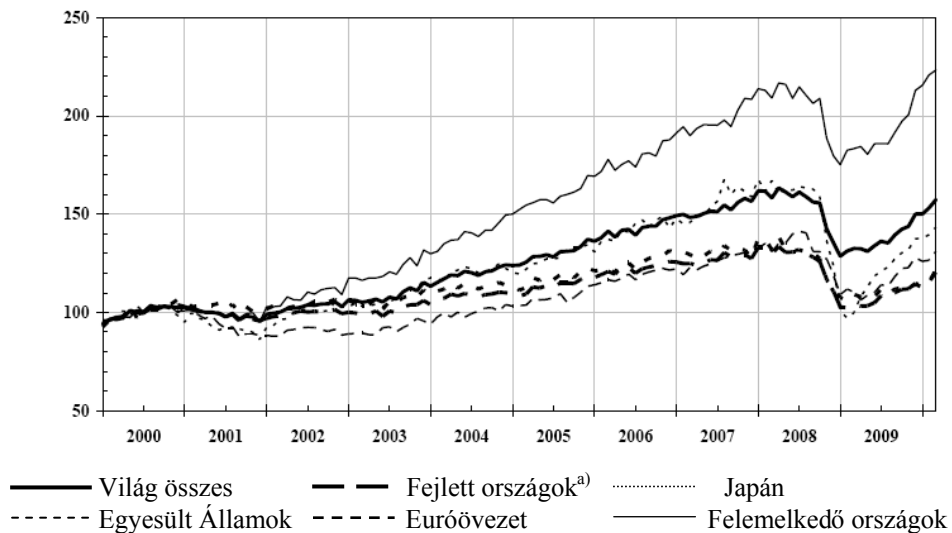
Forrás: <http://www.principalglobalindicators.org/>

1. grafikon
A globális kereskedelem határozottan fellendült

Forrás: OECD, Main Economic Indicator database. Letöltve: 2010. április 10.

2. grafikon
Az export alakulása 2000 januárja és 2010 márciusa között
(2000=100)

^{a)} OECD Törökország, Mexikó, Korea és a közép-európai országok nélkül

Forrás: WTO

8. táblázat
Az ipari termelés alakulása^{a)}

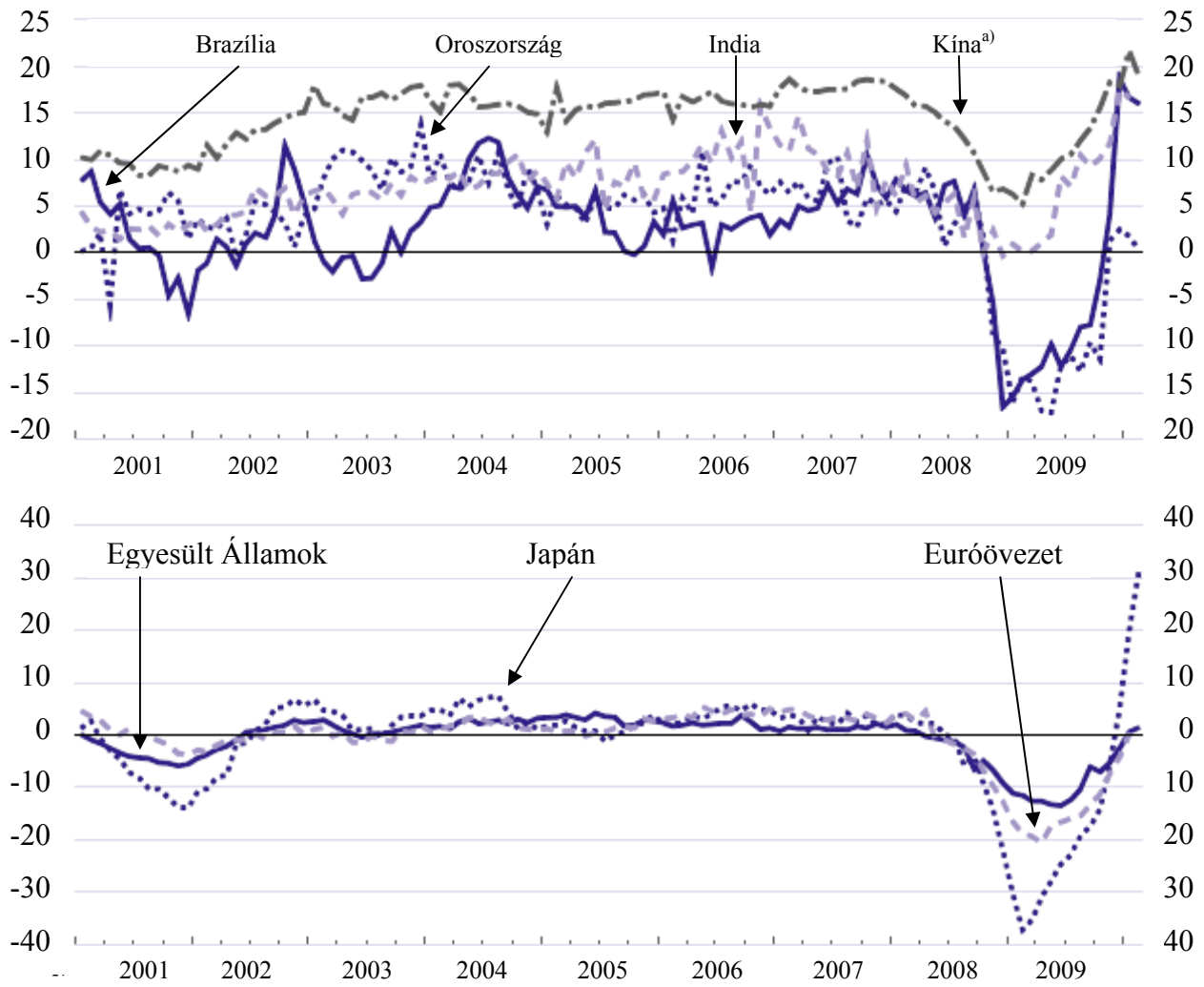
	Év			Negyedév				Hónap											
	2007	2008	2009	2009			2010	2009					2010						
				2. né	3. né	4. né	1. né	Aug.	Szept.	Okt.	Nov.	Dec.	Jan.	Febr.	Márc.	Ápr.	Máj.		
Ausztrália	2,8	3,0	-2,8	0,3	-1,0	3,0	0,7	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Ausztria	5,7	1,9	-11,9	-4,0	2,4	2,4	0,9	-1,1	2,1	1,0	0,0	1,1	0,8	4,7	-1,7	4,9	.	.	
Belgium	2,6	-0,5	-13,5	-2,5	0,6	-1,5	0,7	-0,8	-0,4	-0,2	-0,3	-1,8	-10,4	1,7	2,7	0,5	.	.	
Kanada	-0,3	-5,3	-11,4	-3,3	-0,4	2,5	3,3	-0,1	1,6	0,5	0,7	1,2	1,6	0,7	1,6	-0,2	.	.	
Csehország	10,6	-1,8	-13,5	0,3	2,7	0,8	3,3	3,2	-0,6	-0,4	-0,1	1,8	1,8	0,7	0,7	1,0	.	.	
Dánia	-0,9	-0,5	-16,0	-4,8	-1,2	-4,8	3,4	-5,3	-2,9	-1,8	3,4	-4,5	3,7	1,7	2,5	-2,1	2,9	.	
Finnország	4,6	0,8	-20,9	-1,6	0,8	1,1	1,7	2,2	-1,1	0,3	0,8	0,8	.	-2,6	1,8	2,1	.	.	
Franciaország	1,2	-2,1	-12,0	-0,9	3,2	0,2	2,0	2,3	-1,3	-0,1	0,8	-0,2	1,6	0,3	1,3	-0,5	1,7	.	
Németország	6,9	0,2	-17,8	-0,4	3,5	1,5	2,3	2,2	3,6	-1,8	1,0	-1,2	0,9	-0,1	3,6	1,0	3,4	.	
Görögország	2,0	-1,7	-8,8	-2,7	0,1	-2,5	-2,3	-0,2	-1,9	-0,2	-1,0	-1,1	0,5	-4,4	6,0	-2,6	.	.	
Magyarország	7,9	-0,1	-17,6	-1,1	2,6	1,2	2,6	-0,8	4,3	1,3	-0,9	-5,8	8,8	-1,56	-0,4	1,1	.	.	
Izland	0,6	35,6	.	-0,4	13,2	.	.	7,8	-0,4	0,1	.	.	.	0,1	.	.	.	.	
Írország	5,0	-1,5	-4,1	-0,8	0,2	-6,5	15,5	-11,0	9,0	-3,7	-5,7	-2,4	15,3	-1,3	1,7	-9,9	.	.	
Olaszország	2,1	-3,2	-17,6	-2,9	4,7	-0,5	1,7	5,9	-4,8	0,5	0,7	-0,2	2,6	0,0	0,2	1,0	.	.	
Japán	2,8	-3,2	-21,8	7,6	7,2	4,4	6,7	1,6	2,0	0,5	2,2	1,7	3,1	-1,1	1,2	1,6	0,0	.	
Korea	6,9	3,4	-0,8	11,3	6,9	1,2	5,1	-1,3	4,2	-3,0	1,8	2,4	0,0	3,6	1,9	0,2	2,6	.	
Luxemburg	-0,3	-5,5	-16,4	2,7	2,2	3,8	6,3	3,0	5,6	-1,3	0,5	0,5	2,3	3,2	0,0	8,6	.	.	
Mexikó	2,0	-0,6	-7,3	-0,6	1,8	2,4	1,8	-0,8	0,3	1,5	0,8	1,0	0,0	0,9	0,9	-0,3	.	.	
Hollandia	2,2	1,5	-7,6	-2,0	3,5	2,0	3,3	0,7	0,3	0,7	0,3	2,0	3,5	-2,4	2,1	1,3	-0,56	.	
Új-Zéland	1,5	-0,8	-7,7	0,7	-0,3	2,8	1,3	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
Norvégia	-1,2	0,5	-3,9	-5,3	0,5	0,4	-1,0	1,8	0,5	-0,6	0,5	-0,6	0,3	-0,6	-1,5	-0,8	0,4	.	
Lengyelország	9,3	2,7	-3,8	2,3	1,5	2,5	3,6	0,6	1,1	-0,1	4,2	-3,2	2,8	1,5	2,0	-1,8	3,4	.	
Portugália	-0,5	-0,8	-0,1	-0,5	1,0	-0,9	1,7	4,9	-2,4	-1,2	-2,4	1,0	-1,3	1,6	7,2	-4,7	-0,7	.	
Szlovákia	16,0	4,9	-13,2	0,5	6,5	6,9	1,4	8,3	3,6	1,8	0,9	-1,8	-1,0	5,4	3,4	2,1	.	.	
Spanyolország	2,1	-7,3	-15,8	-0,8	0,0	0,5	0,0	1,7	-1,5	0,8	0,0	0,5	-0,8	-0,5	1,9	0,0	-0,6	.	
Svédország	4,0	-3,0	-17,9	-2,1	1,8	-0,6	3,2	-1,5	1,5	-0,6	-0,5	-0,6	2,7	-2,3	2,8	1,1	.	.	
Svájc	9,7	1,3	-7,9	-1,3	4,2	0,7	1,4	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
Törökország	6,9	-0,9	-9,6	3,8	3,3	7,4	1,6	2,6	-6,0	14,3	-6,6	5,1	-0,5	1,3	0,8	-1,2	.	.	
Egyesült Királyság	0,4	-3,0	-10,8	-0,5	-1,0	0,4	1,0	-2,6	1,3	0,0	0,5	0,5	-0,5	0,8	1,7	-0,7	0,8	.	

	Év			Negyedév				Hónap									
	2007	2008	2009	2009			2010	2009					2010				
				2. né	3. né	4. né	1. né	Aug.	Szept.	Okt.	Nov.	Dec.	Jan.	Febr.	Márc.	Ápr.	Máj.
Egyesült Államok	1,5	-2,2	-9,8	-2,7	1,6	1,6	1,7	1,2	0,6	0,2	0,7	0,5	0,9	0,0	0,5	0,3	1,4
Európai Unió	3,6	-1,8	-13,8	-2,2	0,6	1,6	2,9	0,4	0,3	0,4	1,2	0,3	1,7	.	.	.	.
Euróövezet	3,7	-1,7	-14,9	-2,6	0,7	1,9	.	0,3	0,7	0,3	1,2	0,6	1,5	.	.	.	.
G7	2,3	-2,4	-13,7	-0,2	3,0	1,9	2,9	1,4	0,9	0,0	1,0	0,5	1,5	-0,1	1,23	0,5	.
OECD – Európa	4,2	-1,5	-13,2	-0,8	2,3	1,1	1,8	1,4	0,0	0,6	0,1	-0,1	1,1	3,1	1,9	0,0	.
OECD – Összes	3,0	-1,7	-11,9	0,3	2,8	1,9	2,7	1,0	0,8	0,4	0,7	0,6	1,2	2,1	1,1	0,3	.
Nem OECD-tagországok																	
Brazília	6,0	3,1	-7,4	2,8	5,2	4,5	4,8	1,6	1,8	1,9	1,5	-0,5	2,3	2,3	1,7	-1,6	0,5
India	9,9	4,4	6,6	3,6	4,7	2,9	3,0	1,4	1,1	-1,3	2,8	3,5	0,8	-0,4	-0,7	4,2	.
Oroszország	6,4	2,4	-10,8	-0,6	2,5	2,2	.	-0,9	2,1	-1,1	3,4	-0,5	-4,6	1,9	.	.	.

Megjegyzés: ^{a)} Az előző periódushoz (évhez, negyedévhez, hónaphoz) képest.

Forrás: <http://www.principalglobalindicators.org/>, Leöltve: 2010. április.

3. grafikon
Az ipari termelés gyorsan regenerálódik
(év/év, százalék)

Forrás: OECD, Main Economic Indicators Database, Letöltve: 2010. április 10.

9. táblázat
Az ipari termelés láncindexei
(2005=100)

	Év			Negyedév						Hónap							
	2007	2008	2009	2008		2009				2009			2010				
				3. né	4. né	1. né	2. né	3. né	4. né	Jún.	Szept.	Dec.	Jan.	Febr.	Márc.	Ápr.	Máj
Ausztrália	104,8	107,9	104,8	108,4	105,8	104,4	104,8	103,7	106,8	..	..	..	..	..	..	..	..
Ausztria	113,6	115,7	102,0	117,1	110,3	103,4	99,2	101,6	104,0	100,0	102,6	104,8	102,3	107,1	105,3	110,5	..
Belgium	107,9	107,3	92,8	107,3	99,2	94,5	92,1	92,7	91,3	92,1	92,2	90,1	92,7	94,3	96,8	97,3	..
Kanada	98,9	93,7	83,1	94,1	90,6	84,8	82,0	81,7	83,7	81,3	82,6	84,6	85,8	86,4	87,8	87,6	..
Csehország	119,8	117,7	101,8	118,3	105,9	100,0	100,3	103,0	103,9	102,1	103,7	105,1	106,7	107,5	108,2	109,3	..
Dánia	102,2	101,7	85,4	101,3	97,5	90,3	85,9	84,9	80,8	84,5	81,7	79,2	82,4	83,8	85,9	84,1	86,5
Finnország	114,6	115,5	91,4	117,2	109,3	91,8	90,3	90,9	91,9	91,1	90,9	92,6	95,6	93,1	94,8	96,8	..
Franciaország	102,0	99,9	87,9	100,3	93,5	87,2	86,4	89,1	89,3	87,2	89,0	89,4	90,6	90,9	92,1	91,6	93,2
Németország	113,5	113,8	93,5	115,0	106,5	91,8	91,5	94,7	96,1	93,3	97,6	95,6	97,8	97,8	101,3	102,3	105,8
Görögország	102,6	100,9	91,9	102,0	96,6	94,4	91,9	92,0	89,7	91,5	90,8	88,7	88,5	84,6	89,7	87,4	..
Magyarország	118,5	118,5	97,7	119,4	107,0	96,7	95,6	98,0	99,2	97,7	100,5	95,0	103,0	101,5	101,1	102,2	..
Izland	117,6	159,3	..	164,9	183,5	152,4	151,8	171,8	..	155,6	175,5	..	190,7	190,8	..	..	..
Írország	108,1	106,5	102,0	108,0	103,8	104,2	103,4	103,6	96,9	105,8	105,4	93,4	112,2	110,7	112,6	100,3	..
Olaszország	105,8	102,3	84,3	102,1	94,0	84,6	82,2	86,1	85,6	82,3	84,9	85,7	85,9	85,9	86,1	87,0	..
Japán	107,2	103,8	81,2	104,7	93,2	73,4	78,9	84,6	88,4	81,4	86,2	90,0	95,0	94,0	95,1	96,2	96,2
Korea	115,9	119,9	118,9	122,3	107,3	105,0	116,9	125,0	126,6	121,7	127,9	129,3	129,3	133,7	136,2	136,5	140,0
Luxemburg	101,9	96,3	80,5	99,4	82,4	77,3	79,4	81,1	84,2	82,2	84,9	84,6	87,6	90,4	90,4	98,2	..
Mexikó	107,8	107,2	99,4	106,5	104,0	98,4	97,8	99,6	101,9	97,0	99,5	102,9	103,0	103,9	104,8	104,5	..
Hollandia	103,8	105,3	97,4	105,2	101,7	96,6	94,7	98,1	100,1	96,5	98,5	101,5	104,7	102,2	104,3	105,7	105,2
Új-Zéland	97,7	96,9	89,4	96,6	92,5	88,4	89,0	88,8	91,2	..	..	..	..	..	..	..	..
Norvégia	96,7	97,1	93,3	95,3	97,9	97,0	91,8	92,3	92,7	91,5	93,2	92,5	92,6	92,0	90,6	89,9	90,3
Lengyelország	122,5	125,8	121,0	124,6	119,0	117,1	119,7	121,5	124,5	120,7	122,6	123,5	126,9	128,8	131,4	129,0	133,4
Portugália	103,0	98,8	90,7	99,9	94,5	89,3	90,7	92,9	90,5	90,1	92,8	90,4	88,9	90,6	96,7	92,2	91,6
Szlovákia	130,3	136,7	118,7	138,1	121,3	112,5	113,1	120,4	128,7	114,1	126,4	127,6	125,7	132,5	137,0	139,9	..
Spanyolország	106,0	98,4	82,8	97,1	88,6	83,4	82,7	82,8	83,2	82,4	82,4	83,5	83,4	83,0	84,6	84,6	84,1
Svédország	107,7	104,5	85,8	105,1	95,4	86,0	84,3	85,8	85,3	84,8	86,2	84,8	88,5	86,7	85,1	90,1	..
Svájc	118,1	119,6	110,2	119,8	114,0	108,8	107,3	111,8	112,5	..	..	..	..	..	..	..	..
Törökország	115,3	114,3	103,2	113,3	102,5	96,8	100,5	103,7	111,5	104,5	100,4	112,6	112,0	113,5	114,4	113,0	..

	Év			Negyedév						Hónap							
	2007	2008	2009	2008		2009				2009			2010				
				3. né	4. né	1. né	2. né	3. né	4. né	Jún.	Szept.	Dec.	Jan.	Febr.	Márc.	Ápr.	Máj
Egyesült Királyság	100,5	97,5	87,0	97,0	92,5	88,0	87,5	86,6	87,0	87,6	86,6	87,4	86,8	87,5	89,0	88,4	89,1
Egyesült Államok	103,8	101,5	91,6	100,8	97,4	92,4	89,9	91,3	92,8	89,3	92,0	93,3	95,0	95,0	95,5	95,8	97,1 ^{a)}
Európai Unió	107,8	105,9	91,4	105,1	99,1	92,3	90,2	90,7	92,2	90,2	91,1	92,8	94,3	..	..	..	..
Euróövezet	108,1	106,3	90,4	105,2	99,0	91,6	89,2	89,8	91,5	89,2	90,3	92,3	93,7	..	..	..	..
G7	105,2	102,7	88,6	102,7	96,6	87,0	86,8	89,4	91,2	87,4	90,4	91,7	93,6	93,5	94,6	95,1	..
OECD – Európa	108,9	107,3	93,1	107,5	100,3	92,4	91,6	93,8	94,8	92,6	94,2	94,7	95,6	95,9	97,7	97,7	..
OECD – Összes	106,9	105,0	92,5	105,1	98,7	90,6	90,8	93,4	95,2	91,6	94,2	95,7	94,7	97,6	98,7	99,0	..
Nem OECD-tagországok																	
Brazília	109,0	112,4	104,1	115,3	104,3	98,1	100,8	106,0	110,8	101,5	107,8	111,0	113,7	116,3	118,3	116,4	117,0
India	121,5	126,9	135,2	127,2	125,9	127,7	132,3	138,6	142,5	137,5	140,2	147,1	147,8	147,2	146,1	152,2	..
Oroszország	113,2	116,0	103,4	117,5	108,8	102,0	101,4	103,9	106,1	102,9	105,0	107,0	102,1	104,0	....	..	..

Megjegyzés: ^{a)} USA 2010 májusában 97,1 és 2010. 1. né-ben 96,7.

Forrás: <http://stats.oecd.org/index.aspx?queryid=350>, Letöltve: 2010. árpilis 10. és 2010. július 24.

10. táblázat
A végső magánfogyasztás alakulása konstans árakon^{a)}

	Év				Negyedév											
	2006	2007	2008	2009	2007			2008				2009				2010
					2. né	3. né	4. né	1. né	2. né	3. né	4. né	1. né	2. né	3. né	4. né	1. né
Ausztrália	3,1	4,8	2,7	2,2	1,4	0,5	1,4	0,6	0,1	0,5	0,3	0,5	0,9	0,7	0,7	0,6
Ausztria	1,8	0,8	0,8	0,4	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,3	0,3	0,2	0,3
Belgium	1,8	1,7	1,1	-1,6	0,4	0,3	0,3	0,6	0,2	0,1	-1,2	-0,6	-0,4	0,2	-0,2	0,5
Kanada	4,1	4,6	3,0	0,2	1,4	1,0	1,9	0,6	0,3	0,1	-0,8	-0,3	0,4	0,9	0,9	1,1
Csehország	5,2	5,0	3,6	-0,2	1,4	0,7	0,5	1,8	0,6	0,0	0,2	0,0	-0,1	-0,4	-0,6	0,7
Dánia	3,6	2,4	-0,2	-4,6	-0,5	1,5	1,8	-0,3	-0,2	-1,7	-3,2	-1,2	-0,6	0,5	0,4	1,7
Finnország	4,3	3,4	1,7	-2,1	0,2	1,4	0,3	1,2	0,1	-1,3	-1,0	-0,9	-0,1	0,6	0,7	-0,6
Franciaország	2,4	2,5	1,0	0,8	0,6	1,0	0,4	-0,2	0,1	0,3	0,0	0,1	0,3	0,1	0,9	0,0
Németország	1,3	-0,3	0,4	0,2	0,7	0,4	-0,3	0,4	-0,6	0,3	-0,4	0,8	0,9	-1,0	-1,0	-0,8
Görögország	5,3	3,3	2,3	-1,8	1,4	0,7	0,6	0,7	0,6	-0,4	0,6	-2,1	-0,5	0,1	1,0	1,0
Magyarország	1,7	0,4	-0,5	-7,5	-0,3	0,2	0,8	0,4	-0,7	-0,6	-3,0	-2,3	-1,6	-2,5	-1,0	-0,9
Izland	3,6	5,6	-7,9	-14,6	5,6	2,2	0,7	-1,2	-6,2	-3,7	-13,1	-1,8	-0,6	1,1	1,4	-0,6
Írország	6,5	5,6	-0,7	-7,2	1,6	0,3	0,2	1,0	-2,4	0,2	-2,4	-4,9	0,4	-0,6	-0,3	-0,2
Olaszország	1,3	1,1	-0,8	-1,7	0,2	0,0	-0,5	0,3	-0,8	0,3	-1,2	-1,3	0,3	0,6	-0,1	0,0
Japán	1,5	1,6	-0,7	-1,0	0,4	-0,5	0,3	0,6	-1,5	-0,1	-0,8	-1,3	1,1	0,6	0,7	0,4
Korea	4,7	5,1	1,3	0,2	1,4	1,1	0,7	1,1	-0,3	0,1	-4,5	0,3	3,3	1,7	0,4	0,7
Luxemburg	2,7	2,8	3,9	-0,6	0,0	1,0	0,9	1,2	1,9	0,5	-0,8	-0,6	-0,2	0,9	-1,3	1,5
Mexikó ^(b)	5,6	4,0	1,9	-6,1	0,7	0,2	1,4	0,8	0,5	-0,9	-0,7	-7,4	1,4	2,1	0,5	-0,1
Hollandia	-0,3	1,7	1,3	-2,5	0,5	1,0	0,5	0,5	0,2	-0,8	0,0	-0,9	-1,5	-0,1	-0,5	0,5
Új-Zéland	2,2	3,9	-0,3	-0,6	0,5	0,6	0,3	-0,4	-0,5	-0,2	-0,2	-1,1	0,4	0,9	0,9	0,2
Norvégia	4,8	5,4	1,3	0,0	0,7	0,9	1,4	0,7	-0,7	-1,0	-1,0	-0,2	1,0	1,2	1,3	0,6
Lengyelország	5,0	4,9	5,9	2,3	0,8	1,2	1,0	1,5	2,0	0,9	1,2	0,5	0,0	0,6	0,2	0,6
Portugália	1,9	1,6	1,7	-0,8	0,7	-0,1	0,8	0,8	-0,3	1,0	-0,3	-1,7	0,2	0,8	0,9	0,5
Szlovákia	5,9	6,9	6,0	-0,7	2,0	1,7	1,5	1,6	0,9	1,5	1,3	-4,3	1,6	1,0	0,6	0,0
Spanyolország	3,8	3,6	-0,6	-4,9	1,0	0,5	0,9	-0,3	-0,8	-1,1	-1,2	-2,4	-1,3	0,0	0,3	0,5
Svédország	2,3	3,0	-0,2	-0,8	0,8	0,9	0,8	-0,3	-0,7	-0,7	-1,4	0,0	0,7	0,4	0,3	1,7
Svájc	1,6	2,4	1,7	1,2	0,6	0,5	0,9	0,1	0,5	0,3	-0,2	0,3	0,4	0,8	0,4	0,5
Törökország ^(b)	4,6	5,5	-0,3	-2,3	1,0	2,0	1,4	1,5	-4,2	0,5	-4,5	-1,7	3,9	0,5	2,0	2,4

	Év				Negyedév											
	2006	2007	2008	2009	2007			2008				2009				2010
					2. né	3. né	4. né	1. né	2. né	3. né	4. né	1. né	2. né	3. né	4. né	1. né
Egyesült Királyság	1,5	2,1	0,9	-3,2	0,6	0,4	0,5	0,8	-0,2	-0,3	-1,2	-1,6	-0,9	0,0	0,3	-0,1
Egyesült Államok	2,9	2,7	-0,2	-0,6	0,3	0,5	0,3	-0,1	0,0	-0,9	-0,8	0,2	-0,2	0,7	0,4	0,7
Európai Unió	2,3	2,0	0,7	-1,6	0,6	0,6	0,3	0,4	-0,2	-0,1	-0,7	-0,8	-0,1	-0,1	0,0	..
Euróövezet	2,1	1,6	0,4	-1,0	0,6	0,6	0,1	0,3	-0,4	0,0	-0,6	-0,5	0,1	-0,1	0,0	..
G7	2,4	2,2	0,0	-0,7	0,4	0,4	0,3	0,1	-0,3	-0,4	-0,8	-0,2	0,1	0,4	0,3	0,4
OECD – Európa	2,4	2,2	0,7	-1,4	0,7	0,7	0,4	0,5	-0,5	0,0	-0,9	-0,8	0,2	0,0	0,2	0,2
OECD – Összes	2,7	2,6	0,3	-1,1	0,5	0,5	0,5	0,3	-0,3	-0,4	-0,9	-0,7	0,3	0,5	0,4	0,5
Nem OECD-tagországok																
Brazília	5,2	6,1	7,0	4,1	1,0	0,9	3,0	2,3	1,7	1,8	-1,8	0,2	2,9	2,4	1,9	..
Chile	7,1	7,0	4,6	0,9	1,4	0,3	2,2	1,5	2,1	-0,3	-2,0	-0,5	0,7	2,6	2,7	..
India	8,4	9,1	8,2	3,9	3,9	2,3	1,7	2,1	2,6	0,5	1,4	0,2	0,1	3,4	0,0	..
Indonézia	3,2	5,0	5,3	4,9	1,3	1,4	1,6	1,1	1,3	1,2	1,3	1,9	0,4	1,1	0,7	..
Izrael	4,3	6,4	3,6	1,6	0,8	1,7	1,3	2,2	-0,9	0,3	-0,5	-0,7	2,5	1,4	1,4	..
Oroszország	11,2	13,6	11,2	..	3,2	3,2	3,3	2,3	4,0	1,9	-0,4	-8,1	-0,2	-3,3	..	..
Dél-Afrika	8,3	5,5	2,4	-3,1	0,6	1,3	1,4	0,7	0,2	-0,4	-0,6	-1,5	-1,3	-0,5	0,4	..

Megjegyzés: Az előző periódushoz képest.

Forrás: <http://stats.oecd.org/index.aspx?queryid=350>, Letöltve: 2010. április 10. és július 24.

11. táblázat
A kormányzati kiadások alakulása^{a)}

	2007	2008				2009				2010
	4. né	1. né	2. né	3. né	4. né	1. né	2. né	3. né	4. né	1. né
Ausztrália	1,0	0,8	0,7	1,5	-0,4	0,4	0,9	1,4	1,8	0,8
Ausztria	1,4	-1,0	2,7	-0,8	1,6	-1,5	0,3	1,6	0,1	0,8
Belgium	0,9	1,0	0,8	0,5	0,7	0,2	0,3	0,3	0,3	0,4
Kanada	0,8	1,4	1,1	0,0	0,6	0,5	0,9	1,5	1,4	0,5
Csehország	4,4	-3,5	1,2	0,9	1,0	0,2	1,3	2,8	0,7	-2,7
Dánia	1,2	-0,5	1,0	0,7	0,7	0,4	0,5	0,9	0,2	0,5
Finnország	-0,6	1,1	1,2	0,3	0,9	-0,1	-0,3	-0,1	0,1	0,5
Franciaország	0,1	0,3	0,3	0,5	0,4	0,0	0,6	0,6	0,7	0,0
Németország	0,4	1,0	0,7	0,1	0,6	1,4	0,5	1,2	-0,6	1,1
Görögország	1,3	-2,4	0,4	2,9	-1,6	7,9	1,1	2,4	-2,9	-9,5
Magyarország	1,3	-1,4	-0,6	0,1	-2,0	0,9	-0,2	-0,6	0,0	-0,1
Izland	2,1	2,9	0,6	0,6	0,9	-2,0	-0,9	-2,2	-1,1	-0,5
Írország	1,1	-0,7	1,1	-0,8	0,8	-0,4	-1,5	-1,0	-0,7	-0,8
Olaszország	0,4	-0,1	0,7	-0,1	0,2	-0,2	1,0	-0,4	-0,1	-0,5
Japán	1,5	-0,2	-1,2	-0,3	1,2	0,8	0,3	0,1	0,6	0,4
Korea	1,3	0,6	1,5	1,0	1,7	2,9	0,7	0,0	-2,4	5,8
Luxemburg	0,7	-0,8	2,4	0,9	1,1	0,6	-0,1	1,2	0,2	0,1
Mexikó	0,5	-1,4	1,0	0,0	0,7	2,5	-1,8	0,8	-0,1	0,8
Hollandia	0,2	0,8	0,2	0,6	0,8	0,7	1,0	1,1	0,5	-0,4
Új-Zéland	0,1	1,8	1,1	0,3	1,6	0,4	-1,3	0,6	0,9	1,6
Norvégia	1,0	1,1	0,9	1,0	0,6	2,0	1,5	1,2	0,1	1,0
Lengyelország	1,0	2,7	2,4	1,0	2,0	-0,7	-0,8	0,7	1,0	0,3
Portugália	0,1	0,1	0,2	0,4	1,2	1,9	-0,7	1,7	0,7	1,0
Szlovákia	1,3	1,9	1,4	1,8	-0,6	-0,2	4,0	-2,6	1,8	1,8
Spanyolország	1,1	1,0	1,7	1,9	1,6	0,7	0,4	1,4	-1,7	1,4
Svédország	0,6	-0,3	0,6	0,7	0,4	1,0	0,2	0,5	0,4	0,0
Svájc	-2,3	1,5	0,8	0,9	0,1	-0,6	1,4	1,5	1,7	-1,4
Törökország ^(E)	-2,2	5,2	-0,2	0,1	-1,9	7,1	-4,3	5,0	9,8	-8,7
Egyesült Királyság	0,2	0,8	0,8	0,5	1,1	-0,4	0,9	0,6	1,0	1,5
Egyesült Államok	0,4	0,8	0,4	1,3	0,5	-0,3	1,0	0,4	0,2	0,0
Európai Unió	0,5	0,4	0,8	0,5	0,8	0,2	0,7	0,7	0,1	..
Euróövezet	0,4	0,5	0,8	0,5	0,6	0,6	0,6	0,7	-0,1	..
G7	0,5	0,6	0,3	0,6	0,6	0,1	0,8	0,5	0,3	0,3
NAFTA	0,5	0,7	0,5	1,1	0,5	-0,1	0,8	0,6	0,3	0,1
OECD - Európa	0,4	0,7	0,8	0,5	0,6	0,7	0,4	0,9	0,5	-0,1
OECD – Összes	0,6	0,6	0,5	0,7	0,6	0,5	0,6	0,7	0,4	0,2

Megjegyzés: a) Az előző negyedévhez képest.

Forrás: <http://stats.oecd.org/index.aspx?queryid=350>, Letöltve: 2010. április 10. és július 24.

12. táblázat
Bruttó állótöke-beruházások^{a)}

	2007	2008				2009				2010
	4. né	1. né	2. né	3. né	4. né	1. né	2. né	3. né	4. né	1. né
Ausztrália	2,5	2,4	5,8	0,9	-2,0	-2,7	0,6	0,9	4,8	0,5
Ausztria	0,4	1,2	0,4	-1,5	-2,9	-3,3	-1,2	-1,1	-1,6	6,5
Belgium	2,1	1,2	0,6	-0,9	-0,8	-2,5	0,0	-1,7	-1,3	-0,9
Kanada	0,8	0,2	-0,1	0,2	-4,0	-7,8	-1,6	2,5	1,6	2,0
Csehország	-0,3	-0,5	-1,3	1,1	-3,4	-4,7	-0,8	-1,9	0,2	-5,9
Dánia	2,8	-3,6	-0,1	-1,3	-4,4	0,5	-11,3	0,3	-2,1	-3,4
Finnország	3,7	-0,8	-1,5	1,8	-7,6	-3,7	-4,4	-4,9	2,7	-0,5
Franciaország	1,5	1,0	-1,5	-1,2	-2,6	-2,5	-1,0	-1,3	-1,3	-0,9
Németország	2,3	2,4	-2,4	0,6	-2,0	-7,9	0,8	0,9	-0,7	-1,6
Görögország	-7,8	-1,8	0,9	-1,2	0,9	-5,7	-11,3	0,9	-4,1	-0,5
Magyarország	1,0	0,2	0,0	-0,1	-1,3	-3,2	-1,2	-2,1	-1,9	-1,2
Izland	-19,2	-5,1	-6,8	-0,3	-11,3	-47,7	22,8	-22,9	16,6	-15,6
Írország	4,2	-3,5	-9,1	0,3	-15,6	-12,4	1,5	-10,3	-9,7	-13,8
Olaszország	-0,3	-0,9	0,2	-2,3	-7,2	-3,9	-2,7	0,0	-1,0	0,6
Japán	-1,1	2,8	-1,7	-2,1	-4,7	-6,2	-2,9	-3,1	-0,1	0,4
Korea	4,0	-2,4	0,2	0,0	-6,7	0,4	3,9	2,5	1,6	1,5
Luxemburg	-6,5	1,1	-6,6	19,7	-4,7	-7,9	-15,0	-1,8	6,3	2,5
Mexikó	2,9	1,0	2,1	0,6	-3,4	-8,1	-1,6	1,5	0,1	-0,6
Hollandia	1,7	3,7	1,1	-1,7	-3,8	-4,3	-4,0	-3,6	-4,3	-0,6
Új-Zéland	1,7	-2,1	2,8	-7,0	-6,1	-5,2	-0,4	-1,6	-0,9	0,8
Norvégia	4,8	-5,0	0,7	1,5	-2,1	-4,6	-0,5	-4,9	0,3	-11,0
Lengyelország	2,3	2,4	1,7	-0,7	0,4	-0,5	-0,2	0,1	0,0	-5,9
Portugália	2,2	-1,1	0,3	-2,6	-4,7	-7,7	0,0	6,0	-6,9	1,6
Szlovákia	-0,3	1,0	1,6	-3,9	-5,1	-1,4	-4,6	-1,1	-0,3	2,4
Spanyolország	0,7	-1,5	-1,7	-3,5	-4,6	-6,0	-4,1	-2,4	-1,0	-2,7
Svédország	1,5	3,7	-1,5	-3,0	-3,7	-6,4	-3,5	-2,9	-3,3	0,7
Svájc	1,2	2,5	-1,7	-1,0	-1,9	-3,5	0,1	3,4	1,4	-0,8
Törökország ^(E)	2,7	0,7	-7,0	-5,4	-9,0	-9,1	-2,8	1,7	6,1	7,7
Egyesült Királyság	3,0	-3,6	0,2	-3,6	-2,4	-7,3	-7,2	2,8	-2,7	4,5
Egyesült Államok	-0,8	-1,4	0,0	-1,6	-4,6	-9,8	-1,6	0,1	0,3	-0,7
Európai Unió	1,7	0,0	-0,9	-1,6	-3,7	-5,5	-2,6	-0,6	-1,6	..
Euróövezet	1,2	0,6	-1,4	-1,3	-4,1	-5,2	-1,6	-0,9	-1,3	..
G7	0,0	-0,2	-0,6	-1,6	-4,2	-7,7	-2,0	-0,2	-0,2	-0,1
NAFTA	-0,3	-1,0	0,2	-1,3	-4,4	-9,4	-1,6	0,5	0,4	-0,4
OECD - Európa	1,4	0,0	-1,2	-1,7	-3,7	-5,3	-2,5	-0,4	-1,0	-0,3
OECD – Összes	0,6	-0,1	-0,4	-1,4	-4,2	-6,7	-1,8	-0,2	0,0	-0,2

Megjegyzés: a) Az előző negyedévhez képest

Forrás: <http://stats.oecd.org/index.aspx?queryid=350>, Letöltve: 2010. április 10. és július 24.

13. táblázat
A pénzmennyiség éves változása
(2010. februárban, százalék)

	Szűkebb ^{a)}			Bővebb ^{b)}		
	2009. június	2010. február	2010. június	2009. június	2010. február	2010. június
Ausztrália	12,9	1,9	-0,1	14,5	4,1	4,4
Egyesült Királyság	8,7	5,8	5,8	14,2	3,6	3,0
Kanada	13,4	14,6	13,4	2,4	3,1	5,2
Dánia	3,8	7,9	8,0	4,4	-4,3	-2,7
Japán	0,5	0,9	1,7	2,5	2,7	2,9
Svédország	-0,2	0,0	-1,0	8,2	1,6	3,1
Svájc	43,3	12,5	12,7	5,7	6,1	7,7
Egyesült Államok	18,4	9,5	4,6	9,0	2,1	1,9
Euróövezet	9,3	10,9	10,3	3,5	-0,4	-0,2

Megjegyzés: ^{a)} M1, Svédországban M0, az Egyesült Királyságban bankjegyek és aprópénz.

^{b)} M2 vagy M3, az Egyesült Királyságban M4.

Forrás: Economist <http://www.economist.com/markets/indicators/>